

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММЭХЭР

Лъытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Хэгъэгум цухъумако и Мафэ фэши сыгу кыздеIэу сыпфэгущо!

Мэзаем и 23-р зэкIэми зэдыхагъэунэфыкIырэ мэфэкIэу, лIыхъужьныгъэм, ти Родинэ ищытхуэ зыцалорэ Мафэу цыт. ЗидзэкIолI пшъэралхэр зерифэишъуашэм тетэу зыгъэцэкIагъэхэми, непэ къулыкIур зыхьхэрэми лъэшэу тафэраз.

Псауныгъэ пытэ, насып, цыIэкIэ-псэукIэ дэгъу уиIэнэу, мамырэу упсэунэу, гъэхъэгакIэхэмрэ текIоныгъакIэхэмрэ пшIынэу непэ фэдэ мэфэкI мафэм пфэсIо.

Лъытэныгъэ къыпфэзышIэу, Урысые Федерацием и Генеральнэ прокурор игуадзэу С.Д. ВОРОБЬЕВ

Лъытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

ЛIыхъужьныгъэмрэ блэнагъэмрэ ямэфэкI — Хэгъэгум цухъумако и Мафэ фэши сыпфэгущо!

Урысыем илIэужьыбэхэмкIэ мы мэфэкIыр патриотизмэм итамыгъэу, Урысыем дзэ къулыкIу фэзыхьыгъэ пстэури зыцагъэлъэпIэрэ мафэу цыт.

Уиунэ, уи Родинэ къэуухъумэнхэр анахь пшъэралхэр шъхьаIэу цыт, хэти ар дэх имыIэу ыгъэцэкIэн фэе.

Псауныгъэ пытэ, цыIэкIэ-псэукIэ дэгъу, гуетыныгъэ уиIэнэу сыпфэлъаIо. УищыIэныгъэ сыдигъуи шулгъэгъумрэ ти Хэгъэгум шъыпкэныгъэу фыуиIэмрэ къарэгъэнэф!

Сабыим ифитыныгъэхэмкIэ Уполномоченнэу Урысые Федерацием и Президент джэ щыIэ П. АСТАХОВ

Лъытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Хэгъэгум цухъумако и Мафэ фэши Кубанскэ къэралыгъо университетым иректорат ыгу кыздеIэу къыпфэгущо!

Уигупсэхэмрэ уиныбджэгъухэмрэ ягуфэбэныгъэ уцымыкIэнэу, уиунэгъо коцI сыдигъуи цырэхъатынэу, ти Хэгъэгум егъашиIао зао кымытэдджэнэу пфэсIо.

Лъытэныгъэ къыпфэзышIэу, Кубанскэ къэралыгъо университетым иректорэу, профессорэу А.И. ТРУБИЛИН

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Г.В. Драч щытхуэцIэу «Адыгэ Республикэм наукэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшху» зыфиIорэр фэгъэшъошэгъэным ехыIлагъ

Научнэ IофшIэнымкIэ гъэхъагъэхэр зериIэхэм ыкIи илъэсыбэ хъугъэу Iоф зеришIэрэм афэшиIау щытхуэцIэу «Адыгэ Республикэм наукэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшху» зыфиIорэр Драч Геннадий Владимир ыкIом — философии шIэныгъэхэмкIэ докторым, къалэу Ростов-на-Дону дэт Къыблэ федеральнэ университетым ипрофессор, философиимрэ культурологиимрэкIэ ифакультет идекан фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 27-рэ, 2012-рэ илъэс N 58

Урысыем и Президент гъэтханэм и 4-м хэтыдзыщт. Ар къэсынкIэ мэфи 5 къэнагъ. ТапэкIэ хэгъэгум ищыIакIэ зэрэгъэпсыгъэщтыр, хэдзынхэм шъыпкыагъэу яIэщтыр шъоры, хэдзакIохэр, зэлъытыгъэр!

ЯлъэIу къафагъэцэкIагъ

Квартирабэу зэхэт унэхэм гъэцэкIэжын дэгъухэр яшIылэгъэнхэмкIэ федеральнэ программэу 2008 — 2011-рэ илъэсхэм ателъытагъэм ишIуагъэкIэ республикэм ипсэупIэхэм ащыцхэм а IофшIэнхэр ащызэшIуахы. Унэ-коммунальнэ хъызмэтым щыкIорэ зэхъокIыныгъэхэм IэпыIэгъу афэхъугъэнымкIэ федеральнэ Фондэу зэхашагъэм имылькукIэ илъэсиплI хъугъэу гъэцэкIэжын IофшIэнхэр тиреспублики щэкIох.

Адыгэ Республикэм псэолъшIынымкIэ, транспортнымкIэ, унэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэтхэмкIэ иминистрэ игуадзэу Хъаткъо Рэмзанэ тызэрэщигъэгъозагъэмкIэ, 2012-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм квартирабэу зэхэт унэхэм капиталнэ гъэцэкIэжынхэр яшIылэгъэнхэм фэшиIау Фондым имылькукIэ ахъэцэ къафатIупщынэу зэрэкIэлъэгъэхэр къафагъэцэкIагъ.

Ащ къыкIэлъыкIоу ЖКХ-м щыкIорэ зэхъокIыныгъэхэмкIэ IэпыIэгъу афэхъугъэным пае Фондым и Къэралыгъо корпорацие игъэлорышIако иунашъокIэ квартирабэу зэхэт унэхэм капиталнэ гъэцэкIэжынхэр яшIылэгъэнхэм пае Фондым иахъцэу сомэ миллион 72,64-рэ республикэм къыIэкIэхъашт, Адыгеми ежэ имылькукIэ щыцэу сомэ миллион 30,1-рэ къытIупщышт. Ахъцэр квартирабэу зэхэт унэ 26-у Адыгэкъалэ, Мыекъуапэ ыкIи ТэхъутмыкIое районим ащыIэхэм ягъэцэкIэжын пэIуагъэхъашт. Мы программэм

ишIуагъэкIэ нэбгырэ 6485-мэ япсэупIэ амалхэр нахьышIу хъуцтых. Къэлогъэн фэе федеральнэ ыкIи республикэ ахъцэм нэмыкIэу унэр зиехэми гъэцэкIэжынхэм апэIухъашт мылькукIэ ипроценти 5 къаугъоинэу зэрэщытыр.

2008 — 2011-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм квартирабэу зэхэт унэхэм гъэцэкIэжынхэр яшIылэгъэнхэм ыкIи «аварийнэ» заджэхэрэ унэхэм ащыпсэухэрэр гъэкощыжыгъэнхэм афэшиIау Фондым сомэ

миллиард 1,02-рэ республикэм къыфитIупщыгъ. Ежэ регион-ми сомэ миллион 233,1-рэ хигъэхъагъ. Ащ ишIуагъэкIэ квартирабэу зэхэт унэ 677-мэ капиталнэ гъэцэкIэжынхэр арашIылэгъэх, ахэм нэбгырэ 51 500-рэ ащэпсэу. Джащ фэдэу «аварийнэ» унэ 22-мэ ащыпсэуштыгъэ нэбгырэ 426-мэ псэупIагъэхэр арагъэгъотыгъэх.

КИАРЭ Фатим.
Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Агропромышленнэ комплексым ихэбхоньгъэ илахь зэрэхишIыхъэрэм, илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зеришIэрэм ыкIи ыныбжэ илъэс 60 зэрэхъурэм афэшиIау Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхуэ тхыль фагъэшъошагъ ЩэшIэ Айдымыр Юсыф ыкIом, ОАО-у «Краснодарзернопродукт» зыфиIорэм игенеральнэ директор.

Илъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу гъэсэнэгъэм иIоф зэрэфэлажъэрэм, къытIэхъухъэрэ ныбжыкIэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зеришIыгъэхэм афэшиIау Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхуэ тхыль фагъэшъошагъ БагырэкIо Рае Сэфэрбый ыпхъум, ГБОУ-у «Адыгэ республикэ гимназиум» хысапымкIэ икIэлэгъэджэ.

Медаль кыыфагъэшъошагъ

Урысые Федерацием хэгъэгу клоцл ИофхэмкIэ и Министерствэ ипашэу, генералэу Рашид Нургалеевым иунашъокIэ АР-м и МВД ипашэу, полицием иполковникэу Александр Речицкэм я 3-рэ степень зилэ медалэу «За заслуги в управленческой деятельности» зыфиорэр кыыфагъэшъошагъ.

УФ-м и МВД и Коллегии игъэкIотыгъэ зэхэсыгъоу бэмышIэу илагъэм тын лъапIэр министрэм

кыышыратыжыгъ. Оперативнэ-кыулыкъу ИофшIэным ылъэныкыокIэ къэгъэлъэгъон дэгъухэр А.Речицкэм зериIэхэр ащ кыушыхъатыгъ.

2011-рэ илээсым ведомствэм Иофэу ышIагъэм изэфэхысыжы-хэм ыкIи тапэкIэ пшъэрылгъэу зыфигъэуцужыкхэрэм зашытегущыIэгъэхэ зэхэсыгъом хэлэжыагъ УФ-м и Президентэу Дмитрий Медведевыр.

ЗАГС-м шагъэмэфэкIыгъ

Шу зэрэлъэгъухэрэм я Дунэе мафэ чэфыгъоу тыди шыхагъэунэфыкIы. Адыгэ Республикэм и ЗАГС и Мыекъопэ район от-дел Иоф зеришIэрэр зышIогъэ-шIэгъонхэм апае ипчъэхэр мы мафэхэм зIухыгъагъэх, ЗАГС-м иIoфышIэхэм ныбжыкIэу Иоф-тхъабзэм къекIоллагъэхэм ка-бинетхэр арагъэлъэгъугъэх, шъхъадж Иофэу ыгъэцакIэрэр къафалотагъ. Псэогу зэфэхь

зышIоигъохэм тхылгъэу ЗАГС-м кырахылылэн фаехэр, уахътэу ащ текIодэштым шагъэгъозагъэх. ЕтIанэ зэшъхэгъусэ ныбжыкIэхэм язэготхэн зэрэрекIокIырэр къарагъэлъэгъугъ. Шъхъадж зы-дэщытын фэе чIыпIэр, упчIэу аратыхэрэр, апэ джэуап къезы-тыжыкхэрэр ыкIи зэрэктатхэрэр арагъэлъэгъугъэх. Специалист-хэм къауатэрэм ныбжыкIэхэр ашIогъэшIэгъонэу едэлугъэх.

Шульэгъум имафэ зэрэрекIокIырэр амыгъэгъуашэу ЗАГС-р дахэу агъэкIэрэкIэгъагъ, оредхэр къауагъэх.

2012-рэ илээсым ЗАГС-м иорганхэм Иоф зашIэрэр илээс 95-рэ мэхьу. Я 19-рэ илэшIэгъум къээрэщэхэрэр мэщытхэм ыкIи чылысхэм якIуалIэщтыгъэх. 1917-рэ илээсым тыгъэгъазэм и 18-м В. И. Лениныр унашъоу «О гражданском браке, о детях и ведении книг актов гражданского состояния» зыфиорэм кIэтхэ ыкIи ЗАГС-хэм яIoфшIэн рагъа-жэ. Мыекъопэ районым и ЗАГС анахъ дэгъухэм ясатырэ хэт. Кол-лектив зэгурьIожьым ипашэу Пэнэшъу Эммэ иIoфшIэн хэ-шыкI фырил.

А мафэм ЗАГС-м иIoфышIэхэм хъакIэ лъапIэхэр къырагъэ-блэгъагъэх — илээс 50-рэ зэдэ-псэугъэ зэшъхэгъусэхэу Миха-ил ыкIи Галина Тихоновхэр. За-ом кыыхэкIыжыгъэ кIалэмрэ пшъэшъэ ныбжыкIэмрэ 1962-рэ илээсым мэзаем и 14-м зэшъхэгъусэ зэфэхьугъагъэх. Мендель-сон иорэд къырагъаIозэ тхылгъэу «Почетные юбиляры семейной жизни» зыфиорэм ахэр кIагъэ-тхагъэх, афэгущIуагъэх, гушыIэ фабэхэр арауагъэх.

Унагъор обществэм ыльапсэу аIo. Ащ фэшI псэогу зэфэхьу-рэ псэуи азыфагу зэгурьIо-ныгъэ ильынуу тафэлъало.

Леонид МЕРТЦ.

КIымэфэ чыIэм кызыдихыгъэ гумэкIыгъохэр

Псэу къатырэр макIэ

Кызыучылыгъэм кыщегъэжыагъэу Мыекъуапэ дэс-хэм псэу къалэкIахэрэр макIэ дэдэ зэрэхьугъэр зы-лымIысыгъэ щылэп. Анахъэу ар зэхэзышIагъэр фэ-тэрыбэ хьурэ унэхэм ачIэсхэу ашъхъагырэ этажхэм ащыпсэухэрэр арых. А Ioфыгъом изэшIохын, нахы-шIум ылъэныкыокIэ зэхъокIыныгъэ горэ фэхьущтмэ зэдгъашIэмэ тшIоигъоу предприятиеу «Мыекъопэво-доканалым» зыфэдгъэзагъ.

— Узыгъэгущон къэбар къэ-тон тлэкIыщтэп, — къелуатэ предприятием иинженер шъхъа-Iэу Сергей Гапоновым. — Сы-да Iомэ зэкIэ зэлъытыгъэр ом изытет ары, джыркIэ къушъхъ-хэм ащылэ чыIэр къелыхырэн,

осышхо къашесы. ПсынэкIэчъ-хэу псыр къэзытыщтыгъэхэр къэжухэрэп. Къалэу Мыекъуапэ иартезиан псыкычIэщылэхэм къатырэ псыр ары нахыбэу мы мафэхэм кэлэдэхэм аIэкIдгъа-хэрэр. Ари пчэдыжыым сыхъа-

тыр 8-м кыщегъэжыагъэу пчы-хэм 10-м нэс яттыщтыгъэмэ, джы ари нахъ макIэ хьущт. Мые-къуапэ ипсэупIэхэм ащыщхэм машинэкIэ псыр афэтэщэ.

Джащ фэдэу тигушыIэгъу кытитIуагъэхэм ащыщ «Водо-каналымрэ» къэлэ администра-цимерэ яIoфышIэхэр зыхэхьэщт-хэ комисије зэрэзэхашэрэр. Ко-миссием хэтхэр къушъхъэм кIон-хэш, Ioфыгъом изытет шыпккэ зэхашьщт, нэрылгъэу къафэхьу-рэр тырахыныш, цыфхэм теле-видениемкIэ къарагъэлъэгъущт.

IЭШЪЫНЭ Сусан.

Нэбгырищ хэкIодагъ

Мэзаем и 26-м цыфыбэ зыхэфэгъэ аварие Адыгеим кы-шыхъугъ. Автобусэу «ЛАЗ» зыфиIoу нэбгырэ 16 зырысэу Ти-хореккэ кыкIэу Мыекъуапэ къэкIожыщтыгъэр гъогу занкIэм дэчъэх, чыгыном еуагъ. Ар зышыхъугъэр Красногвардейскэ районым ит селоу Преображенскэм дэжэ.

Хьугъэ-шIагъэм ыпкь кыкIыкIэ нэбгыри 3-мэ а чыпIэм апсэ шыхэкIыгъ, нэбгыри 10-мэ фыкъуагъэхэр атешагъэхэу сымэдэжым нагъэсыгъэх. Хьугъэ-шIагъэхэм кызыдахы-рэ тхъамыкIагъохэм ядэгъэзыжынкIэ медицинэ Гупчэу рес-публикэм иIэм кызыритыгъэмкIэ, IэпыIэгъу псынклэр зи-щыкIагъэхэм игъом арагъэгъотыгъ.

ГИБДД-м АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ ипресс-кыулыкъу кы-зэрэщытаIуагъэмкIэ, гъогум шыхъугъэ тхъамыкIагъор зыпкь кыкIыгъэр водителыр ипсауныгъэкIэ ошIэ-дэмышIэу дэи кы-зэрэхьугъэр ары. Мы уахътэм Иофыр нахъ куоу зэхафы.

Аужырэ къэбарэу кытIылыIэсыгъэмкIэ сымэдэжым ашагъэ-хэр кычIэкIыжыгъэх, Красногвардейскэ район сымэдэжым итубкабинет ипэшэ бзылфыгъэ аварием хэкIодагъэхэм ахъафэгъ.

(Тикорр.).

КIэлэцIыкIухэр къэтэжъугъэухъумэх

ПиротехникэкIэ заджэхэрэ стырэ, къээрэ ыкIи къэзыгъэнэ-фырэ пкыыгъохэр илээс пчъагъэ хьугъэу джэгъуалгъэм фэдэу са-быйхэм агъэфедэх, тхъамыкIэ-гъуаби къафехьы. Ау ахэр кы-дэзыгъэкIыхэрэр ежъхэм яфедэ нэмыкI егупшысэхэрэп, сабий-хэм япсауныгъэ зэрарэу кыфи-хьын ылъэкIыщтыри кыдалгы-тэрэп.

Тучантесхэм пиротехникэр сабийхэм къарашэ хьущтэп, ар агъэфедэным пае ныхыжыгъэр ягъусэнхэ фэе. Ау кIэлэцIыкIу-хэм язакъоу питардэхэм арыджэ-гухэу тэлъэгъух. Ар кызыхэ-кIырэр нахыжыгъэхэм ахэм ягъэ-федэн зэрэщынагъор, тхъамыкIа-гъоу къахьын ылъэкIыщтым кIэлэцIыкIухэр зэрэщамыгъэ-гъуазэхэрэр ары. ГугъеуемылIы-ныгъэм бгъэтэрэзыжыын умы-лэкIыщт Iаджи кыкIэлъэкIо.

ГушыIэм пае, мэкъу хъандзоу унагъор быллым IускIэ зыщыгу-гъыщтыгъэм пиротехникэм ры-джэгухэзэ машIо кыкIлани, зэ-рэщытэу стыгъэ. Ащ фэдэ щысэ тхъапша щылэр?! Ежъ кIэлэцIы-кIухэми шъобжхэр анэгухэм, анэхэм атыришагъэхэу мызэу, мытIoу кыхэкIы. МэшIогъэ-кIосэ кыулыкъум иотделэу Тэ-хьутэмькыое районым щыIэм иинспектор шъхъалэу А. Еуты-хыр а Ioфыгъом зэригъэгумэкIы-рэр кыыхэщэу иIoфшIэн зэхешэ. Джырэблагъэ ащ район гъэзетэу «Согласие» зыфиорэм пиротех-никэм фэгъэхыгъэ тхыгъэ кы-ригъэхъагъ. Ар ны-тыхэм, кIэлэ-егъаджэхэм, тучантесхэм Iэубы-тыплэ дэгъу афэхьущт сабийхэр тхъамыкIагъохэм ащухъумэ-гъэнхэмкIэ.

ХЪУЩТ Щэбан.

Таксистыр ахьункIэн гухэлъ яIагъ

Адыгэ Республикэм хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ и Мини-стерствэ кызыритырэмкIэ, блэкIыгъэ тхъамафэм республикэм бзэджэшIэгъи 112-рэ щызэрахъагъ. Ахэр бзылфыгъэм ебэныгъэхэу 1, хьункIэн бзэджэшIагъэу 3, тыгъуагъэхэу 48-рэ, гъэпцIагъэ зыхэлъ бзэджэшIэгъэ 17, нэмыкIхэри. Законыр зы-укъогъэ нэбгыри 109-рэ правэухъумэкIо органхэм агъэунэфыгъ, бзэджэшIагъэу зэхафыгъэр процент 92-м кIэхъэ.

Адыгеим игъогухэм хьугъэ-шIэгъи 6 къатехъухъагъ. Ахэм зы нэбгырэ ахэкIодагъ, нэбгыри 5-м шъобжхэр атешагъэхэ хьугъэ.

Тэхьутэмькыое районым ит поселкэу Инэм щыпсэурэ кIэлэ ныбжыкIэм шъэжыекIэ кы-зэрэхъыджагъэхэм фэшI чыплэ сымэдэжым зыкыфигъэзагъ. Медикхэм мы къэбарыр полици-ем иотдел IэкIагъэхъагъ. Шъобж зытешэгъэ кIалэм кызыериIуа-гъэмкIэ, пчэдыжыым, сыхъатыр 04.00-хэм адэжэ, мы поселкэм дэт кафе горэм Iутэу амыгъэунэ-фыгъэ бзэджашIэхэр кытебэна-гъэх. Сомэ мин 30 аритынуу кы-раIуагъ, нэужым шъэжыекIэ кыхэпыджагъэх.

Ау кIэлэкIэм кыIoTэрэ къэба-рым зтэмефэхэрэр кызырэхэ-кIыхэрэм полицием икыулыкъу-шIэхэм гу лъатагъ ыкIи ар отде-лым къащагъ. Нэужым кызырэ-нэфагъэмкIэ, ежъ кIэлэ ныбжы-кIэр ары бзэджэшIагъэр зезы-хъагъэр. ПравэухъумэкIо орган-хэм кызырафиIотагъэмкIэ, нэб-гыритIу хьухэу таксистыр зэра-хьункIэщтым иплан зэхагъэу-цуагъ. Зым таксистыр ыIыгъэу, адрэм ар ытхьалэнэу зэдэгупшы-сагъэх. ТелефонымкIэ таксистым къеджагъэх ыкIи ар кызыщы-мыплэрэ уахътэр кызыфагъэ-феди, тебэнагъэх. Водителым зы-кыиухъумэжыкIэ, зы бзэджашIэм шъэжыекIэ хэпыджагъ, нэбгы-ритIур штэхэ нэужым загъэбы-ллыжыгъ. Ежъ таксистым по-лицием зыкыфигъэзагъэп, ау

ар зыщышыр сыхъат зауэлкIэ агъэунэфи, бзэджэшIагъэм лъа-псэу фэхьугъэр къырагъэIотагъ. Уголовнэ Иоф кызыэлъахыгъ, уплэкIунхэр макIох.

ПравэухъумэкIо органхэм зэ-хашэгъэ оперативнэ-лыхьон Иофхъабзэхэм яшIуагъэкIэ бзэ-джэшIагъэ зезыхъагъэу зэгуща-фэхэрэ кIэлэ ныбжыкIэу посел-кэу Родниковскэм шыщыр къа-убытыгъ. ЗэрагъэунэфыгъэмкIэ, электрическэ сетхэм яподстан-ция цэфым хэшIыкIыгъэ пкы-гъохэу чIэлъхэр мыщ ытыгъу-гъэх. БзэджашIэм иунэ кыза-ллыхъум а зэкIэри къырагъотэ-жыгъ.

Красногвардейскэ районым щызэрахъэгъэ тыгъон бзэджэшIа-гъэм епхыгъэ уголовнэ Иофыр оперативникхэм зэхафызэ, рес-публикэу Беларусь кыкIыгъэ хьуулыфыгъэр къаубытыгъ. Ыпэ-кIэ полицием ичыплэ отдел се-лоу Еленовскэм щыпсэурэ кIэ-лэ ныбжыкIэм зыкыфигъэзэ-гъагъ ыкIи ащ иунэ ахьышхо-рэ докуменхэмрэ зэрэратыгу-кIыгъэхэр къафиIотагъ. А бзэ-джэшIагъэр правэухъумэкIо ор-ганхэм псынклэу зэхафын алъэ-кIыгъэп. Ау, Иофыр зэпамыгъэоу изэхэфын мафэ къэс ыуж зэри-тыгъэхэм шIуагъэ кытыгъ. Къа-убытыгъэр хъапсым дэсыгъ, ышIагъэми ар еуцолэжыгъ.

Адыгеим итхакIохэр лъэшэу гухэкI ащыхъоу урысые тхакIохэм я Союз ирегион къутамэ итхъаматэу КIэсэбэжэ КъэпIлан фэт-хъаусыхэх ишъхэгъусэу КIэсэбэжэ Кукулэ Темыр ыпхъум идунай зэрихъожыгъэм фэшI.

Цуекъо Аоныс, Мэдждэжэ Мэдин, Кошбэе Пшымаф, Лаушэ Асъян, Дэрбэ Тимур, Милиди Николай, Къат Теуцожэ.

Имылажъэу агъэунэфыгъ

Адыгэ къэралыгъо университетым июридическэ факультет идеканэу Шъоджэ Азэмат иIэнатIэ кызыфигъэфедэзэ тхылэ нэпцIхэр ышIыхы юридическэ гъэсэныгъэ зрагъэгъо-тыгъэу къэзыгъэлъэгъорэ диплом-хэр нэбгыри 10-мэ хэбзэнчъэу ариты-гъэу прокуратурэм ыгъэмысэгъагъ. Ащ фэгъэхыгъэ уголовнэ Иоф кы-зэIуахыгъэу уплэкIунхэр кIощты-гъэх.

Адыгэ Республикэм ипрокурату-рэ ипресс-кыулыкъу кызыритыгъэм-кIэ, Шъоджэ Азэмат зрагъэмысэрэр имылажъэу уплэкIунхэм къагъэлъэ-гъуагъ. Ащ фэшI къафигъэгъунэу прокуратурэм деканым официалнэу зыкыфигъэзагъ.

Урысыем ищынэгъончъагъэ гъэпытэгъэн фае

УФ-м и Премьеру В. Путиным зичэзыу ияхэнэрэ статья гъэзетым кыхиутыгъ. Хэгъэгум и Улэшыгъэ Клуачлэхэм зэкълэтыклуаклэ хэлъу реформэхэр ащылъыгъэклогъэгъэнхэм ыкли зыкъэухъумэжыныгъэр гъэпытэгъэным ар ехылаагъ.

В. Путиным зэритхырэмклэ, дунэе экономикэ ыкли нэмыкк кыныгъохэм тызащарихылылэрэ лъэхъаным политикэ ыкли лэшэ клуачлэклэ агъэщынэхэзэ, ежхэм къафыкыоклырэ кыныгъохэр зыгорэхэм алуачлэклэ дэгъэзыжыгъэнхэм пыхъэ зышлюгъохэр шылэх. Ащ нэмыккэу, Урысыем игъунапкъэхэм апэблагъэу региональнэ ыкли локальнэ зэпэуцуныгъэхэр къащалэтых. Ащ фэдэу зышыгъэпсыгъэ лъэхъаным клочладжэу зыдгъэлъэгъон тлъэклыщтэп. Тищыклагъ тыхэгъэгу тапэкклэ кырашылэн алъэклыщт шынагъохэр пэшорыгъэшгъэу зыгъуунэфынхэ ыкли ахэм пхъашгъэу апэуцужыны зылъэклыщт дзэ лъэш. Мыщ дэжыым сыд фэдэ пый техникэ лъэныкъомклэ теклон ылъэклыгъэу ти Улэшыгъэ Клуачлэхэр

гъэпсыгъэнхэ фае. Дзэм иулэшыныгъэ гъэклэжыгъэным фэшл бюджетым сомэ триллион 22-рэ фэдиз кышыдалытагъ. Ащ киклырэп бюджетыр клочладжэ тшыщтэу, ыгъэнафэрэр кызытэтынэклыгъэ илъэххэм армиемрэ флотымрэ яттын фаем лъыккхъэу зэрэтымыгыштыгъэр джы тшыныжыны фаеу зэрэщытыр ары нахъ. Ащи изакъоп. Обороннэ-промышленнэ комплексым зыкызырэлэтыжыныщтым ишлуагъэкклэ Урысыем хъхъоныгъаклэхэр ышлыщтых.

«ОПК-м игъэклэжыны отраслыбэмэ: металлургием, машинэшлыным, химическэ, радиоэлектроннэ промышленностым яхъхъоныгъэхэр зыкыудыищт мэшлюкум фэдэщт», — кыщцоло Владимир Путиным истатъя.

Дзэм кыулыккыу щызыхыырым уасэу фашылым зыкыегъэлэтыжыгъэным мэхъанэу илэм статъям чыплэ гъэнэфагъэ щецубыты. Тапэкклэ дзэр профессиональнэ шыккэу тегъэпсыкыгъэщт. Ау джырэклэ ныбжыккэхэр зэрэхашхэрэм фэ-

дэу кьэнэжыы, ау джы ар хъакъэу зэрэщытым фэмыдэу, фэхъугъэ (привилегие) нэшанэ хэлъу гъэпсыгъэщт. Ащ пае зэшлюхыгъэн фэе лобыгъуабэ агъэнафэ.

«Зыфаслорэр апшгъэрэ еджэплэ анахъ дэгъухэм ачлахъэхэ зыхъуклэ дзэм кыулыккыу щызыхыыгъэхэм хэгъэхъожь фитыныгъэхэр ягъэгъотыгъэнхэр ары. Джащ фэдэу щыт профессиональнэ ушэтынхэр тыгъэнхэм зафэгъэхъазырыгъэным фэшл кьэралыгъом имылыккэу ахэм лэпылэгъу афэхъугъэныр. Апшгъэрэ еджаплэхэр кьэзыухыгъэхэу дзэм кыулыккыу щызыхыыгъэхэм тыхэгъэгу ыкли лэжыккэу хэгъэгухэм янахъ бизнес-школ дэгъухэм бюджетым игарантиеклэ ащеджэнхэ алъэклэныу шыгъэныр. Джащ фэдэу кьэралыгъо гражданскэ кыулыккыу штэгъэнхэм фэшл фэгъэклогъэныгъэхэр афэшлыгъэнхэр ары. Ыпэкклэ зэрэщытыгъэу, социальнэ мэхъанэ инэу дзэм илагъэр егъэгъотыжыгъэн фае», — етхы Владимир Путиным.

Премьер-министрэм зэрильтгэрэмклэ, дзэ кыулыккыушлэ-

хэм социальнэ гарантиеу ялэхэр ахэм пшгъэдэккыжыгъэу ахырым диштэу гъэпсыгъэнхэ фае. Кыхъашт илъэсым ыклэхэм яхъуллэу зэкклэ офицерхэм зычлэсыщтхэр арагъэгъотынэу, 2014-рэ илъэсым джырэ уахътэм тегъэпсыкыгъэ кыулыккыушлэ фондым игъэпсын ыухынэу кьэралыгъом пшгъэрыл зыфегъэуцужы. Джащ фэдэу медицинэ фэлэ-фашлэхэм ясистемэ ифэшшошэ хъхъоныгъэхэр ышлыщтых, дзэм кызыжыккыжыгъэхэр ужим лобшлэн ягъэгъотыгъэнэу агъэпсыщт. В. Путиным зэрильтгэрэмклэ, илъэс кьэс дзэ пенсиехэм инфляцием проценти 2-клэ нахыбэу къахъэщт.

— Премьер-министру Владимир Путиным клэщакло фэхъугъэу дзэ кыулыккыушлэхэм социальнэ лэпылэгъу ятыгъэным аналэ зэрэтырагъэтырэм мэхъанэшхо ил. Мары 2012-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м кышыцублагъэу, ведомствэу зыхахъэрэм емылгытыгъэу, дзэ пенсионерхэм япенсиехэр фэди 1,6-у кьалэтыгъэх. Джащ фэдэу Путиным истатъя зычлэсыщтхэр ягъэгъотыгъэным ехыллэгъэ кыныгъоми хэушхъафыкыгъэу ыналэ щытыредзэ. Я 90-рэ илъэххэм зэкклэмклэ илъэс кьэс дзэ кыулыккыушлэхэм квартирэ мини 6 — 8 нахыбэу арамыгыштыгъэмэ,

2000-рэ илъэсым мин 25-м нагъэсыгъагъ. Аужырэ илъэсыным къащэфыгъ ыкли ашыгъ квартирэ мини 140-рэ, кыулыккыушлэ нэбгырэ мин 46-м зычлэсыщтхэр арагъэгъотыгъэх, — ело Адыгэ Республикэм и Кьэралыгъо Совет — Хасэм икомитет итхъаматэу, депутатэу Ирина Ширинам.

— Непэ Урысыер лэжыккэу хэгъэгу базэхэмклэ кьэухъуригъ. Хэгъэгум ищынэгъончъагъэ гъэпытэгъэным епхыгъэ лобыгъохэр кьэлэтыгъэнхэм имыза-кыоу, ифэшшошэ лъэбэккыушлэ шыгъэнхэм игъо хъугъэ. Урысыем и Правительствэ и Тхъаматэ дзэр гъэккыжыгъэн фаеу кызырэлорэм дегъэштэгъэн фае. Илъэсыр кызыхъагъэм кышыцублагъэу дзэ кыулыккыушлэхэм ялэжыапклэ фэди 2 — 2,5-у кьалэтыгъ, джы зычлэсыщтхэр зэкклэми ягъэгъотыгъэным ичэзыу кьэсыгъ. Зэри-фэшшошэ тегъэу дзэм ишгъэрылхэр зэшлюхынхэмклэ ащ ишлогъэшхо кьэккыушлэ ащ ишлуагъэкклэ хэгъэгум ишхъафитныгъэ кьэухъумагъэ хъушт, уасэу кыфашылым зыкыилэтыщт ыкли мамырыгъэр нахъ пытэщт, — хегъэунэфыккы чэчэн заом хэлэжыагъэу, ныбжыккэу дзэ-патриотическэ объединением ипашгъэу Джарымэ Рэщыдэ.

БЕЛОВ Тимофей.

ТЕУЦОЖЬ РАЙОН

Ныбжыккэхэм лоб адашлэ

Непэ Урысые Федерацием ныбжыккэу политикэу зэрехъэрэм кыхеубытэх кытккыгъэхэр лэужхэм ясоциальнэ шлоигъоныгъэхэр гъэцэккыгъэнхэмклэ лэпылэгъу афэхъугъэныр, ныбжыккэхэм рахыжыгъэрэ лобхэр пхырыщыгъэнхэмклэ механизмэхэр гъэпсыгъэнхэр. Мы зигугъу кьэтшыгъэхэр илэубытыплэхэу Теуцожь район администрацием ныбжыккэу лобхэмклэ иотдел ипшгъэрылхэр зэшлюехых. Ащ ипашгъэу лэшыны Налбий джырэблагъэу зыудгъэклагъ ыкли тызыгъэгумэклэупэ упчлэхэм яджэуапхэр кьаритыжыгъэх.

— Налбий, ныбжыккэу тхъапша районым исыр ыкли анахъэу шъуналэ зытежыгъэтырэ лобыгъомклэ тизэдэгущы-лэгъу едгъажыгъэмэ тшлоигъуагъ.

— Зэрэрайонэу пштэмэ, илъэс 35-м аныбжэ блэмыкыгъэу нэбгырэ мини 9-м ехъу щэпсэу. Икыгъэ илъэсым нахъ мэхъанэ зылэу тшлагъэхэм ащыщ муниципальнэ программэу «Ныбжыккэхэр» зыфи-лорэм ипхырышын. Ащ игъэцэкклэнклэ чыплэ бюджетым сомэ мини 100 кытфитлупыгъагъ. лобхъэбзэ зэфэ-шхъафэу редгъэклогыгъэхэм нэбгырэ мини 6-м ехъу ахэлэжыагъ.

Клэлэцкыккыушлэхэм ыкли ныбжыккэхэм япатриотизмэ зыкыегъэлэтыгъэным, гушхъэбаныгъэу ахэлэным хъхъоныгъэхэр егъэшлыгъэнхэм анахъэу тыпылэ.

— лобхъэбзэ гъэнэфа-гъэхэмклэ кьэбгъэшпып-кьэжыгъэмэ дэгъугъэ.

— Теуцожь районым инахыжыгъэхэр иветеранхэмрэ я Совет тигъусэу фестиваль зэ-хэтцэгъагъ. Ар патриотиче-

скэ оредым фэгъэхыгъагъ. Ветеран купхэм яклубэу «Оптимисты» зыфи-лорэр кьедгъэблагъи, дзэ-патриотическэ оредхэр кьауагъэх, ныбжыккэхэм зэдэгущыгъэхэр адашлыгъэх. Мы лобхъаабзэм джащ фэдэу хэлэжыагъэх творческэ купхэу районым щызэхъагъэхэр.

Джащ фэдэу кьуаджэхэу Пэнэжыккыуаерэ Очэпшыерэ военнэ-патриотическэ клубхэр ащызэхъэгъэнхэм фэгъэхыгъэ егъэджен семинархэу редгъэклогыгъэхэм нэбгырэ 80-м ехъу ахэлэжыагъ. Районым ит саугъэтхэм, мемориалхэм ягъэкъэбзэн, ягъэккырэклэн клэлэеджэккыу купхэр лэплэх.

— Ныбжыккэхэм лобшлэн ягъэгъотыгъэныр кьэралыгъом ипшгъэ-рылэ. Непэ а лэны-кьомклэ сыда шъуилоф зытетыр?

— Тиотдел имыза-кыоу, район администрацием ипашгъэхэр зэкклэ а лобыгъом изэшлюхын, ныбжыккэу предпринимательствэм хъхъоныгъэхэр егъэшлыгъэным ыуж итых.

Алэрашлэу лобшлэн зымылэ ныбжыккэхэм «ябанк дан-

ных» зыфи-лорэр тиотдел зэхигъэуцугъ. Нэужым лобшлэн ягъэгъотыгъэнымклэ Гупчэр тшлэпылэгъоу культурэм и Унэу Пэнэжыккыуае дэтым «вакансиехэм яермэлыккы» щызэхэтцэгъагъ. Мыщ лоб зымышлэрэ ныбжыккэхэм амал щырялагъ кьа-ккыушлэ лобшлэнлэ чыплэр кыыхахынуу.

Зигугъу кьэсшыгъэ гупчэм районым щыпхыришгъэрэ программэ зэфэшхъафхэм яшлуагъэкклэ илъэс 14 — 35-рэ зыныбжэ нэбгырэ 408-мэ уахътэ зыщырялэм лэжээнхэу лобшлэ-плэхэр кьафагъотыгъэх, клэлэ-еджэккыу 340-мэ еджэгъу уахътэм ыуж лоб адашлэнэу афагъэ-псыгъ. лобшлэн зымылэ нэбгырэ 54-рэ профессиональнэ гъэсэ-ныгъэ зэрагъэгъотынэу еджа-ккыу агъэккыуагъ. Предприниматель лобшлэнлэр зэхашхыным пае икыгъэ илъэсым ныбжыккэу 11-мэ субсидиеу сомэ 58800-рэ нэбгырэ пэпчэ гупчэм кьаритыгъ.

— Ныбжыккэхэм политикэм хэшлыккыу фырялэ-ныр, дунаим щыхъуэрэ-щышлэрэмэ епллыккыу гъэнэфагъэ афашыныр мэхъанэ зилэхэм ащыщ. Урысыем и Президент ихэдзынхэу кьэблагъэ-хэрэм ныбжыккэхэр ахэлэжыгъэнхэмклэ сыда шъуналэ зытежыгъэ-тырэр?

— «Ныбжыккэу гвардиер» тигъусэу Очэпшые зэхэсыгъо щытылагъ. Политическэ клубхэри ащ кыхэлэжыгъэхэзэ, темэу «Ныбжыккэхэмрэ политикэмрэ» зыфи-лорэм фэгъэхыгъэу

зэдэгущыгъэу гъэшлэгъонхэр щыккыуагъэх. Апшгъэрэ клас-схэм арыс клэлэеджаккыуае ар ашлогъэшлэгъонэу яеплыккыушлэ кьыралотыккыуагъэх.

Хэдзынхэм ныбжыккэхэр чанэу ахэлэжыгъэнхэ, амакъэ зэрэтын фаем мэхъанэ зэри-лэр агурытэгъало. Ау ащ кыккыушлэ кандидат гъэнэфагъэ горэм тшлэ-лэныр, пхырыдгъэккыуае пае ащыщ горэм амакъэ фатынэу ятлорэп. Шхъадж ежэ зыфаер ары зыдыригъэштэщтыр.

— Налбий, Теуцожь район закъор арэп «клэлэцкыу хылыгъэхэр» зыдэщылэхэр, тыди та-щылоккыу. Мыщ дэжыым кьатломэ хъушт зы-ныбжэ имыкыгъэхэми наркотикхэр хэбзэнчъэу зэрагъэзеккыуагъэхэр.

— Мыщ фэгъэхыгъэу лобшлэнлэу зэтэхъэ. лэжыккыу цы-ккыушлэу зышлэн-зэккыуагъэхэр мы-терэххэм яучет хэтхэм талгъэ-плэ. Ахэр нахыбэрэмклэ унэ-гъо зэгуремылохэм кьарэккыу. Район администрацием телгъэ-лэуш, ащ фэдэ унагъохэм ма-териальнэ лэпылэгъу, мыбэмэ, ятэгъэгъоты. Хэу-кыоуныгъэ зы-шлыр нэбгырэм хэушхъафы-кыгъэу лоб дэтэшлэ.

Теуцожь районым ит кьуа-джэхэм цыф зэхашхэр ащы-зэхэтэщэх. Ахэм нахыжы-хэр, ефэндхэр, чыплэ зыгъэ-лорышлэжыплэхэм яорган-хэм япашгъэхэр, ныбжыккэхэр ахэлэжыгъэх. Анахъэу зытегу-шылэхэрэр гъогухэм атэхъу-хъэрэ тхъа-мыккыуагъохэр нахъ маккыу шыгъэнхэр, шъон пы-тэхэм, наркотикхэм ягъэу

кьа-ккыушлэ, нэмыккыуае арых.

Еджаплэхэм зэнэ-кыоу зэфэшхъафхэр ащэккыу: тутын-ешыномым, аркыуым, наркотик-хэм ягъэу кьа-ккыушлэ кызыло-тыккыушлэ сурэтхэр, плакатхэр ашлэнхэм, тхыгъэхэр зэхашхэ-уцонхэм ахэр афэгъэхыгъэх.

— Налбий, мыщ фэдиз лобшлэнэу зешхъуэрэм спортым фэгъэхыгъэ кьахэмыфэу щытэп-щтын. Ащи тлэ-кыу укы-щыуцугъэмэ дэгъугъэ.

— Мыщ фэгъэгъэ-гъэ отде-лым тыготэу чанэу тызэдэла-жыгъ. Ныбжыккэхэр нахыбэу спортым пышгъэгъэнхэм тыналэ тет. Секциехэм зыпымыоу лоб адашлэ, непэрэ уахътэм диштэ-рэ спорт площадкэхэри тшлэх. Тиспортсменхэм гъэхъагъэу ашлырэри маккыу.

Кыыхъэгъэхомэ сшлоигъу спортым готэу культурэми, ис-кусствэми тиныбжыккэхэр зэрафэшгъагъэхэр. Мэфэккыу лобхъаабзэхэм зэкклэми тахэлэжыгъ.

— Тхъауегъэпсэу гушы-лэгъу укызызэрэ-фэхъу-гъэмклэ.

Р.С. Тизэдэгущыгъэу уахъ-тэ бэмэ талгылысыгъ, ау кы-хъэгъэхъожыгъэм сшлоигъор Теуцожь район администраци-ем ныбжыккэу лобхэмклэ иот-дел рыхыжыгъэрэ пстэумккыу па-щхэр лэпылэгъу кызырэфэхъу-хэрэр ары. Зэхашгъэрэ зэнэ-кыоу-хъушлэу теклоныгъэ кьащыдэ-зыхырэ ныбжыккэхэм район па-щэм ыцлэклэ шлухъафтынхэр, щытхъу тхылыгъэр аратых.

Дэгущылагъэр
лэжыккыу Сусан.

Интернетыр щыІэныгъэм щыщ шъыпкъэ мэхъу

БЭМЭ зэхахыгъэу кы-
тшІошІы электроннэ
правительствэ зэхэщэгъан фаеу
УФ-м и Президентэу Дмитрий
Медведевым пшъэрылъ кы-
зэригъэуцугъэр. Ар щыІэны-
гъэм щыгъэцкІэжыгъэным
епхыгъэ Іофыгъохэр Урысы-
ем исуъектхэм непэ ащызэра-
хъэх. Ащ кыдылбгытэрэ пстэ-
уми джырэкІэ ташымыгъуазэ-
ми, бэмэ кыагурыуагъ уиунэ
компьютер имытэу, Интер-
нетыр умыгъэфедэу упсэун
умылбэкІыжыным тыфаклоу
ыублагъ Іломи узэрэхэмыкы-
оштыр. Сыдырэ упчІэ иджэуа-
пи Интернетым зэрибгъотэ-
щтым, ар ІэпылэгъушІоу зэрэ-
щытым ямызакъоу, чэзыухэм
уахэмытэу, уахътэр хъаулыеу
умыгъаклоу, унэм узэриссэу кь-
ралыгъо фэІо-фэшІабэмэ нэ-
Іуасэ зафэшІыи, коммуналь-
нэ, банк ыкІи нэмыкІ фэІо-фа-
шІэхэм ауасэхэр птынхэ плъэ-
кІышт. Мары Урысые Феде-
рацие и Президент ихэдзын-
хэу щыІэштхэр хэдзыплэ уча-
сткэхэм зэращыклорэм унэм
тиссэу нэІуасэ зыфэтшІын
тлэкІынэу агъэпсы, участкэ
лпчъ видеокамерэхэр чІа-
гъэуцож. Шъыпкъэ, ащ фэдэ
амалышІоу лъэхъаным кы-
здыгъыгъэр кызыфбгъэфедэ-
ным пае тишІэныгъэхэм ахэд-
гъэхъон, компьютерыр ыкІи
Интернетыр зэрэбгъэфедэшт-

хэр дэгъоу тІэ кыидгъэхъан
фае.

ТищыІэныгъэкІэ тищыкІэгъэ
шъыпкъэу щыт ыкІи тызыгъэ-
гумэкІырэ упчІабэу непэ кыт-
фэуцухэрэр зэхэфыгъэнхэмкІэ
лъэшэу ишІуагъэ кьэкІон ылъэ-
кІышт УФ-м региональнэ хэ-
хъоныгъэхэмкІэ и Министер-
ствэ джырэблагъэ кыдыгъэ-
кІыгъэ унашъом ыгъэнэфэрэ
Іофыгъор. ГъэІорышІэкІо ком-
паниехэу унэ-коммунальнэ
фэІо-фашІэхэр тфэзыгъэцкІэ-
хэрэм яІофшІакІэ зэлухыгъэу
ыкІи зэкІэми нэІуасэ зыфашІын
алъэкІынэу гъэпсыгъэным
ехылІэгъэ сайтым Іоф ышІэу
зэриублэщтым а унашъор фэ-
гъэхыгъ. Джы гъэІорышІэкІо
компаниехэм фэІо-фашІэхэу
тфагъэцкІэхэрэр ыкІи ахэм
уасэу яІэхэр, мылкъур зыпэ-
Іуагъэхъэгъэ статьяэр, бух-

галтер учетыр зэрэгъэпсы-
гъэр кызыІотыкІыхэрэ кьэ-
бархэр а сайтым рагъэхъан-
хэ фаеу министерствэм иуна-
шъо егъэнафэ. А кьэбархэр
зыушъэфы зышІоигъохэр кьа-
хэкІынхэкІи мэхъу, ау кІэгъо-
жынкхэ алъэкІышт. Сыда Іло-
мэ кьэбархэр сайтым изымы-
гъэхъэгъэ гъэІорышІэкІо ком-
паниехэм тазырышІу атыралъ-
хъанэу ары. Сомэ мин 30-м
кышчыублагъэу 300-м нэсэу
тазыр аты ашІомыгъонэу
кытшІошІы.

Джащ фэдэу чІыплэ зыгъэІо-
рышІэжыным иорганхэмрэ
энергэзехъэхэр кытІэкІэзы-
гъэхъэрэ организациехэмрэ
якьэбархэр кызырэтлэгъэ-
Іэсыштхэ шІыкІэри бэ темы-
шІэу агъэнэфэшт. КІэкІэу кьэ-
плон хъумэ, кытІлэгъэІэсырэ
кьэбархэр зэдгъапшхэзэ, фэІо-

фашІэхэу тфагъэцкІэхэрэм
ыкІи ахэм ауасэхэр зэрэзте-
кІыхэрэ шІыкІэм зыщыдгъэ-
гъозэн, зэфэхысыжъхэр тшІын-
хэ ыкІи тызыгъапчІэхэрэр кы-
хэдгъэщынхэ тлэкІынэу хъу-
ным игугъаплэхэр щыІэх.

Бэу зэхэт унэхэм ачІэсхэм
мазэ кьэс фэІо-фашІэхэм ауасэ-
хэр, ттыщтыр зыфэдизыр зэ-
рытхэгъэ тхылыплэхэр кьа-
фырахъакІых. Ахэм тятлгы
кьэс ттыщтыр нахъыбэ хъугъэу
кытшчымыхъун ылъэкІырэп.
Пстэуми здырыахъэу алыгъэ-
зэ, электричествэм, псым апае
хэгъэхъожэ тынхэри ахэм кьа-
халыгъэх. Ары пакІошъ, зэкІэ
дгъэфедэхэрэр кьэзылбгытэрэ
приборхэр унэм зэритхэр кы-
дамылбгытэу, «жакІэ» кызыте-
кІэжыгъэ норматив шапхъэхэр
агъэфедэхэзэ, зиунэ ащ фэдэ
приборхэр имытхэм хъаулыеу

агъэкІодыгъэм ыуаси афэттын
фаеу кытфыратхэ. Дэгъуми
дэими законом ыгъэнафэрэм
удэхын плъэкІыштэпышъ, ты-
тхъаусыхэзэ, тымыгъэфедэгъэ
псым, электричествэм ауасэ
ттын фаеу мэхъу.

Арэу щытми, тхылыплэм
кытфыратхагъэмрэ шапхъэ-
хэм атэтэу ттын фаемерэ непи
зэдгъэпшэнхэ тлэкІышт. Ащ
фэдэ амал кьеты уасэхэмрэ та-
рифхэмрэ кьэралыгъо гъэІо-
рышІакІэ ахэлъхъэгъэнымкІэ
Адыгэ Республикэм и ГъэІо-
рышІаплэ зэхигъэуцогъэ про-
граммэ гъэнэфагъэу Интер-
нетым щыриІэ сайтым кыри-
гъэхъагъэм. ФэІо-фашІэхэм
ауасэу ттын фаер зыфэдизыр а
программэм кытфильгъэтшт
ищыкІэгъэ кьэбархэр: кварти-
рэм иинагъэ, итхэгъэ пчыагъэр,
зэрэзтегъэпсыхъагъэр, мазэм
дгъэфедэгъэ псы чыІэу ыкІи
фабэу приборхэм кьагъэлъэ-
гъуагъэр зылэкІэдгъахъэхэкІэ.
Программэм зэкІэри кылыты-
тэу, пчыагъэхэр нафэ кызы-
хъухэкІэ, тхылыплэм кытфы-
ратхагъэхэм шъыпкъаплэу яІэр
зэхэтфын тлэкІышт. ГъэІоры-
шІаплэм кызырэтшытаІуагъэм-
кІэ, ясайт ит программэр кьэ-
лэдэхэм ащыщыбэм кызы-
фагъэфедэ, ифэшъошэ уасэ
фашІы.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

ТикІалэхэр анахъ Іэпэлэсэх

Республикэ зэнэкьокъоу «Элект-
росварщик» зыфи-
Іоу мэзаем и 16-м
щыІагъэм кІэлэ-
еджакІохэу а сэнэ-
хъатыр зылэ кы-
зыгъахъэхэрэм
я с э н а у щ ы г ь э
к ы щ а г ь э л ь э -
гъуагъ. Зэнэкьокъ-
оу хэлэжыагъэх
республикэ профес-
сиональнэ лицеир,
профес-
сиональнэ лицееу

N 2-р, профессиональнэ лицееу
N 7-р, профессиональнэ лицееу
N 4-р. Мыхэм ашеджэрэ ныбжы-
кІэ нэбгыри 8-мэ шІэныгъэу зэра-
гъэгъотыгъэхэр кьагъэлъэгъонэу зэ-
нэкьокъом кьэкІолІэгъагъэх.

Ар зэхэзыщагъэр Адыгэ Респуб-
ликэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэм-
рэкІэ и Министерствэ ары. Пшъэ-
рылъ шъхъаІэу ащ хэлэжыагъэхэм
ыкІи ныбжыкІэхэр зыгъэхъазыры-
гъэхэм яІагъэр лицейхэм шІэныгъэу
ащызэрагъэгъотыгъэхэр
гъашІэм шагъэфедэ-
нхэу кІалэхэр зэра-
гъасэхэрэр, яІэпэлэсэ-
ныгъэ хагъэхъоныр, Іэ-
пылэгъу ямыІэу ежэ-
ежырэу ясэныхъат зэ-
рагъэфедэшъурэр ыкІи
Іофым екІолІакІэу фы-
рлэхэр кьагъэлъэгъон-
хэр арыгъэ.

Республикэ зэнэкьокъ-
оу хэлэжыагъэхэр
ятІонэрэ ыкІи ящэнэ-
рэ курсхэм ашеджэрэ
ныбжыкІэхэу зыкІи
мышц фэдэ мероприя-
тиехэм ахэмылэжыа-
гъэхэр ары.

Іофым хэшІыкІ дэ-
гъу физилэ специа-

листхэр кызырэрэагъэблэгъагъэм
зэнэкьокъом гупшысэ хэлъэу зэре-
кІолІагъэхэри кьегъэлъагъо. Жо-
рир анахъэу зылгыплэагъэр кІалэ-
хэм ятеоретическэ шІэныгъэхэр зы-
нэсыхэрэр, ахэр ежъхэм зэрагъэфедэ-
шъухэрэр, оборудованиеу агъэ-
федэрэр кьэкъутэмэ рашІэшъурэр,
гъэцкІэнэу аратыгъэхэм уахътэу
атырагъэІуадэрэр зыфэдизыр, нэ-
мыкІхэри ары.

Зэнэкьокъом хэлэжыагъэхэр гъэ-

цэкІэн Іофхэм творческэу зэря-
кІолІагъэхэми мэхъанэ гъэнэфагъэ
илагъ. Ахэм кьафагъэуцугъэ пшъэ-
рылгыр агъэцкІэфэкІэ кІэлэегъа-
джэхэри, мастерхэри, жюрим хэт-
хэри акІэрыхъанхэ фитыгъэхэп.

Республикэ зэнэкьокъом апэрэ
ыкІи ятІонэрэ чІыплэхэр кышчызы-
хыгъэхэр тэ тилицей иеджакІохэу
Головки Иванрэ Мелитонян Рустам-
рэ. Ахэм ахъщэ шІухъафтынхэр,
шІухъафтын лъаплэхэр кьаратыгъэх.
Езыгъаджэхэрэр Н. Н. Ждановар,
ямастерыр А. С. Багацкий арых.

Ящэнэрэ чІыплэр Ханскэ профес-
сиональнэ лицейм икІэлэеджакІоу
Михаил Наумовым ыхыгъэ (кьэз-
гъэхъазырыгъэхэр А.В. Егоровыр,
И. И. Ивлевыр).

Апэрэ чІыплыщыр кьэзыхыгъэ-
хэм сомэ мини 8,7-рэ ыкІи 5 араты-
гъэх. Ахэр зыгъэхъазырыгъэ кІэлэ-
егъаджэхэмрэ мастерхэмрэ АР-м
гъэсэныгъэмрэ ыкІи шІэныгъэм-
рэкІэ и Министерствэ ищытхъу
тхылыхэр аратыгъэх, зэнэкьокъом
хэлэжыагъэхэм зэкІэмэ шІухъаф-
тынхэр афашыгъэх.

ТикІалэхэм тагъэгъушІуагъ. Зэнэ-
кьокъоу зэфэшъхъафхэм тиеджакІоу
ахэлэжыагъэхэр тапэкІэ апэрэ чІы-
плыщым хэмыфэхэу хъугъэп. Кы-
нэу кІалэмэ адальэгъурэр пкІэнчъэ
зэрэмыхъурэм тэри тегъэгъушІо.

ВЭРЭКЪО Светлана.

**Республикэ лицейм икІэлэ-
егъадж.**

МакІэр гощыгъуае, ухыгъошІу

Лъэхъанэу тызыхэтым
цыфым ищыкІагъэу щы-
Іэр зэкІэ лъэпІае хъугъэ.
ЕтІани зэкІэлъыкІоу,
кызызэтемыуцоу щыІэ
пстэумэ ауасэ кыхъэ-
хъо. Цыф кызырэкІом
ищыІэныгъэ кыи хъугъэ.
Сыдэуштэу кыи пстэу-
мэ цыфыр апхырыкІы-
шта, сыд фэдэ амалхэ
зэусэн ылъэкІынэу щы-
Іэхэр?

Мыщ фэдэ шысэ кьэс-
хын, ащ куоу тежъугъэ-
хэр жы хъугъэх, пенси-
ем щыІэх, ялфыгъэхэр
чыжъэ хъазырэу шпэсэ-
ух, шэлажъэх, сабий-
хэр апылтых, Іэпылэгъу-
шхо ны-тыхэм кьараты-
нэу амал яІэп. Модрэ ны-
тыхэм былымхэр, ша-
губзыухэр алыгъынхэу
кІуачІэ яІэжъэп. Унэгъо
хатэу яІэм щыщэу алэ-
жырэр мэкІэ дэд. Гугъэ-
плэ закъоу яІэр кьалэ-
жыгъэ пенсиер ары.
НэбгыритІури щысэте-
хыплэу колхозым, етІа-
нэ совхозым щылэжъа-
гъэх, ау зыфэлэжыагъэ-
хэр гугъгъэн шъыпкъ
кызырэдэзекІожыгъэр.
ЕмыкІу: нэбгыритІуми
япенсиехэр зэхэтэу сомэ
минибгъу зэрэхъурэр.
Коммунальнэ фэІо-фа-
шІэхэр, газыр, псыр, элек-
тричествэр лъаплэ хъу-
гъэх. НэмыкІ Іофхэр кы-
зытэхъажыкІэ, чІыфэ
аштэн фаеу мэхъу.

— Пенсие тІэкІоу
кытатырэм зи тызэ-

рэтелабэрэр ары нахъ,
укІэгъушІупэнэу щытэп:
тэгъошъышъ, тызэхэ-
кІыжы, — еІо ныом.

Шъыпкъэ алорэр: ма-
кІэр гошчыгъуае, ау ухы-
гъошІу.

Адэ, кьуаджэмэ адэс
унэгъо ныбжыкІэхэм
яІофхэр сыдэу щыта? Зи
узыгъэгъушІон ахэм ящы-
ІакІи хэлъэп. Кьуаджэм
ушылэжъэнэу ІофшІа-
плэу дэтхэр тучан цыкІу
заул, еджапІэр, культу-
рэм и Ун, библиоте-
кэр, фельдшер пунк-
тыр. Ахэм ясэныхъатхэм-
кІэ цыфхэр ащэлажъэх.
Адрэ ныбжыкІэу заулэ-
мэ сыда ашІэштыр? Щы-
сэ кьэсхын. Зэшъхъэ-
гъусэхэр ныбжыкІэх,
сабытІу яІ, тІуми алъэ-
ныкьокІэ ны-тыхэр яІэжъ-
хэп. Арышъ, Іэпылэгъу
тыди кыкІынэу щы-
тэп. ЛІы ныбжыкІэр —
псэолъэшІ, бысымгуа-
щэм гурыт шІэныгъэ иІ.
ЛІыр Краснодар кІозэ
мэлажъэ, илэжъапкІэ
зыныкьор — гъогупкІэ,
шъузыр еджапІэм джэ-
хэшъопхъэнкІэу Іут. Ма-
зэм яунэ кыхъэрэр со-
мэ минипшІ. Ныбжы-
кІитІоу сабытІу зы-
пылхэм а сомэ пчыагъэр
афикъушта? Нафэ, афи-
къуштэп. Зэшъхъэгъусэ
ныбжыкІэхэми, сабий-
хэми бэ Іофэу апылгыр
щыІэкІэ тэрэз яІэным
пае. Адэ сыда зэусэшт-
хэр?

ХЪУШТ Шэбан.

Нахь дэгъоу тылэжъэшт, тыпсэушт

Пэнэжыкьое мэз хызмэтшлалэм ипащэу Нэныжъ Шамсудинэ зытшлэрэр илээсипшэ зауэ хьугъэ. Ар адыгэ шэн-хабзэхэр зигунэхэ клалэу, шыпкьэ-ныгъэ хэлъу цыт. Игугъу шлурэ дахэрэ нэмыкыкьлэ ашлэу зэхэтхыгъэп. Шылэныгъэм игъогоу кыкыгъэ-ри зыкыкы, кьабзэ.

1952-рэ илээсым Пэнэжыкьуае кышчыгъу. Мыщ дэт еджапшэм ыуж Мыекьопэз технологическэ техникумыр кыуыгъ. 1972-рэ илээсым Иофшлэ-ныр Абинскэ дэт мебельшлэ комбинатым шыригъэжъагъ. Мэзэ зауэ нахь Иоф шимышлагъэу «нэпэмыкь цыф лэпкэ хэклэуагъ ухьушт» ятэ ылуи, Пэнэжыкьое мэз хызмэтшлалэм кышчы-жыгъагъ. Илээс 39-рэ хьугъэу мыщ шэлажъэ. Джащ фэдизым хызмэтшлалэм ипех ипащэу, ищытху аригъалозэ Иоф ышлагъ, гъэрэкьло илоныгъо мазэ мэз хызмэтшлалэм ипащэу агъэнэфагъ.

— Рэмэзан, илээс пчъагъэ хьугъэу укытхыгъэ, — кырегъажъэ ащ тиупчлэхэм аджэуапхэр кьаритыжъынэу, — нахьпэм Иоф зэрэтшлэщыгъэр зэблэхьугъэ зэрэхьугъэр апэу кьэслон. Нахьпэм район пэпчэ мээу арытхэр зы хызмэтшлалэ эпхыгъагъэх. Джы тлоу гошыгъэ хьугъэ мээхэр кьэзгъэгъунэхэрэр, зылэ илгыхэр селоу Красногвардейскэм дэт лесничествэу Уайкьокьо Аслан зипащэр ары. Ащ эпхыгъэх ежъ Красногвардейскэ районным имызакъоу, Кошхьэблэ, Шэу-

джэн, Теуцожь ыкли Тэхьутэ-мыкьое районхэм арыт мээхэри.

Сызипэщэ Пэнэжыкьое мэз хызмэтшлалэм кыфэгъэзагъэх ыпшгъэкьлэ зигугъу кьэсшыгъэ район дэдэхэм адэтыгъэ мэз хызмэтшлалэхэм ялэгъэ пилорамэхэр, токарнэ цеххэр, нэпэмыкьлэ мэмэ-псымэхэу пхэм зыгорэ зэрэхашыкыхэрэр. Тэ тызпылгыр пхэр переработкэ шыгъэныр ары. Ащ фэшлэ республикэмкьлэ типашэхэм яшлэ хэлъу Красногвардейскэ лесничествэм зэзэгъыныгъэ дэтэ-шышъ, делянкэ кытфышеуты. Ащ шъхьафитэу Иоф шытшлэнэу, тызыфаер шитыупкыныу шытэп. Чыгъэу итыупкыныу пэпчэ специалистхэм тамыгъэ кытыра-дзэ, гъэстыныпхьэуи, псэолъапхьэуи кыхэкьыштыр кытфалыгъэ, етланэ Иофшлэнхэм тафежъэ. Ублэлэбыкьлэу зы чыгъ кьэхьоу зиупкыкьлэ, фэдэ пчъагъэкьлэ уагъэпщынэшт.

Корр.: А мэз делянкэ-хэм кьашишъуупкырэ пхэм сыда ешъушлэрэр, тыдэ шылуужъыгъэкьыра?

Н.Ш.: А мэз делянкэхэм псэолъапхьэу кьахэкьыхэрэр шъхьа-

фэу клэтыгъуаехэзэ, зы метри пьдзафэ тымышлэу тыфэсакьызэ кыхэтэщыгъэ, зигугъу кьэтшыгъэ тицеххэу районхэм адэтхэм ятэгъэуаллэх. Ахэм нэужым рейкэхэр, штакетхэр, пхэмбгъухэр, унэгъо хызмэтым ишыкьлэгъэ псэолъапхьэу зэфэшъхьафхэр, кушъэхэр, нэмыкьлэу цыфхэр кызкьлэгъэлэхэрэр ахэтэ-шыкыкы. А мэз делянкэхэм псэолъапхьэм нэмыкьлэу гъэстыныпхьэу кьахэкьырэи макьлэп. Ахэм ягъэхьазырын пылгышт цыфхэм тащыкьлэрэп. Ахэм тыналэ атетэу гъэстыныпхьэр агъэхьазыры, ятэщэ, ежъхэм хащышъ, тигъунэгъу краим ичылпэ зэфэшъхьафхэу газыр зимы-лэхэм алэклагъахьэ.

Корр.: Джыри сыд фэдэ Иофшлэнхэ мээхэм ащы-жъыгъэцакьлэхэрэр?

Н.Ш.: Мэз гъогухэр тэгъэцкьжыкы. Мыгъатхэ километрэ 16 зэдгъэфжыныу типланхэм кыдалгытэ. Мэз гъэхьунэхэм чыгъ цыкыгъу ащытэгъэтлысых. Чыгъхэр зыхэкьодыкыгъэ гек-

тар 51-мэ чыгъ цыкыгъу ахэдгъэтлысхьажышт. Мээхэм теупкыгъэ шьолгырхэу километрэ 129-рэ хьоу ялэхэр дгъэкьэбзэ-жыштых. Мэз гъэтлысыгъагъу тилэри макьлэп. Ахэр тэгъэкабзэх, диск онтэгъухэмкьлэ чыгъхэм азыфагухэр зэхэтэупкьлэ, гъэмэфэ фэбэ огъушхохэм ма-шлом закышчымылэтынэм фэшлэ цыраужьхэр тэгъэкабзэх.

Корр.: Сыд фэдиза узипэщэ коллективэу зигугъу кьэпшыгъэ Иоф-гъуабэхэр зыгъэцакьлэхэрэр зэрэхьурэр? Районхэм ащылэ цеххэм ялоф-шлагъэ зыфэдэм игугъу кытфэшлыба.

Н.Ш.: Тимэз хызмэтшлалэ иколлектив зэрэхьурэр тибухгалтерие шылажъэхэрэри, сэри тызэ-рахэтэу нэгьырэ 26-рэ. Иофэу шы-лэм елытыгъэу ащ хахьоуи, кы-шыкьлэуи мэхьу. Тицехэу Тэхьутэмыкьуае дэтым ипащэр Бэгъу-шъэ Адам. Шылажъэхэрэр нэгьы-рэ зытфых. Цыфэу кьауаллэхэрэм яфэло-фашлэхэр афагъэцакьлэх, штакетхэр кышчашых, кьэунэ пхэмбгъухэр кьагъэхьазырых, псэолъапхьэхэр кьафашэмэ зы-фаехэм фэдэу кьафыдагъэкьы. Джащ фэдэ Шэуджэн районным цылэ цехыми Иоф зеришлэрэр.

Анахь цех зэтэгъэпсыхьагъэр селоу Красногвардейскэм дэтыр ары. Ащ ипащэр Тхьэлъэнэ Аскэр. Мыщ пилорамэ зэтэгъэпсы-хьагъи дэт. Рабочэу Иоф шчызы-шлэхэрэри опытышхо зилэ лэжъа-кьох. Мыщ Джэджэ шьоушчы-гъушлэ, Мыекьопэз редукторышлэ заводхэм, нэмыкьлэ предприятияшхохэм Иофшлэныбэ афызэ-шлуахы. Ахэм ялэуагъэ пхэмбгъу-хэр, нэмыкьлэхэр кьэуцу имыгъу афыдагъэкьы.

Корр.: Зэхэтхыгъэ нэ-шхьэигъо кызыфкьыкь-кыгъэхэу, гъуау кы-шъоуаллэхэрэм кьэунэ пхэмбгъухэмкьлэ шъуазэ-раделэрэр.

Н.Ш.: А Иофымкьлэ хэти зэрэт-лэжлэу тыдэлэ. Кытэуаллэхэрэр чыплэ койхэм япащэхэр, кьуа-джэхэм яадминистраторхэр, хьаблэхэм яллыкьлэхэр арых. Кьэ-унэ пхэмбгъухэр бэным зэрэ-кьлэуштым елытыгъэу тэгъэхьа-зырых. Пхэмбгъу кубометрэр зэрэтхэрэр сомэ 8000-мэ, кьин Иофкьлэ кытэуаллэхэрэм зэрафэт-тлупшырэр сомэ 5800-рэ. Чыла-гъохэу Пэнэжыкьуае, Нэгъэрэ-зые, Пшыкьуйхьаблэ, Нэшъу-кьуае ыкли Колосым кьары-кьыхэрэм кьэунэ пхэмбгъухэр ыпкьлэ хэмылгъу афэтэупсы-жыкы. Пстэумкьлэ мазэ кьэс кьэ-унэ пхэмбгъу кубометрэ 15-м нэсэу тэгъэхьазыры.

Корр.: Тапэкьлэ шъуи-планхэр, шъуигугъэ-гъуэлъышлэхэр сыд фэ-дэхэ?

Н.Ш.: Ахэр бэ мэхьух. Пшъэ-рышъ шъхьалэу тилэ республи-кэмкьлэ типашэхэр кызэрэтшчы-гъуыхэрэр шытхьу хэлъу гъэ-цкьлэгъэныр, ыпшгъэкьлэ зигугъу кьэсшыгъэ районхэм тицеххэу арытхэр нахь зэтэгъэпсыхьэ-гъэнхэр, ахэм нахь шлуагъэ кьа-тэу Иоф ягъэшлэгъэныр, мээхэр гъэкьэбзэгъэнхэр, ахэм шпэхьэ гъэнэфагъэхэм адистэу адэлэ-жъэгъэныр, цыфэу кытэуаллэ-хэрэм яфэло-фашлэхэр игъом афызэшлотхыныр ары.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Сурэтым итыр: **Нэныжъ Шамсудин.**

ЦЫФ ЗЭФЫШТЫКЪЭХЭР

Зы акъыл нахьи акъылитлу

Цыфхэм ящылэкьлэ нахьшлу шыгъэным фэгъэхьыгъэ Иофы-гъохэр гъэцкьлэгъэнхэмкьлэ рес-публикэм иобщественность лэ-пылэгъу кыфэхьунэу Кьэбэртгэ-Бэлъкьар Республикэм ипащэ зыкыфигъэзагъ. Джэпсалгъэр кызышшыгъэр СМИ-хэм яло-фышлэхэм адырилгъэ зичэзыу зэхэсыгъор ары.

Ащ цыфхэм азыфагу илэ зэ-фыштыгъэхэр непэ зыфэдэ хьу-гъэхэм уарегъэгупшысэ.

Пащэм анахьэу ыналэ зыты-ригъэтыгъэр цыф зэхахьэхэм де-путатхэр, нахьыжъхэр, журна-листхэр, чыплэ зыгъэлорышлэ-жыпшлэхэм япашэхэр, нэмыкьлэу кьэгъушылэ зышлоигъохэр кы-шыгышылэнхэ зэрэфаер ары. Ахэм ягупшысэхэмрэ ягулыгъэ-хэмрэ шыкьлабэмэ уналэ зэрэты-рыуагъадзэрэм мэхьанэшхо илэу елыгъэ.

«Зы акъыл нахьи акъыли-тлу» ало адыгъэхэм «зы шъхьэ на-хьи шъхьитлур» кьырагъэкьлэу. Ау бгъэцкьлэнкьлэ анахь кьыныр цыфхэм агу илгыр кьагъгъэло-ныр ары.

Иофыгъо зэфэшъхьафхэу об-

ществэм ыпашхьэ кьыуцохэрэм еклолэкьлэу, хэкьышлэу афалэгъу-хэрэр, ягупшысакьлэхэр шъхьэ-ихыгъэу кьалохэу цыфхэр егъэ-сэгъэнхэмкьлэ журналистхэми яшлуагъэ кьызэрагъэкьлошъу-щыри кьылуагъ.

«Парламентым изэхэсыгъоухэм сахэлэжъэ зыхьукьлэ, депутатхэм гушылэкьлэ, гупшысэкьлэ кыспэ-уцужьынхэу ренэу ясэлэ. Иофы-гъоу зытегушылэхэрэм яшлэш-хэр кьыраоллэнхэу сьалгъу, — ело пащэм. — Узэпэуцун закьом паеп, жьы кли яеплгыкьлэхэмрэ яшлэшлэхэмрэ зэхалъхьанхэу ары».

Пшъэдэкьыжъэу унагъоми, цыфми зыфашыжыштыгъэр кьелыгыгъ. Нахьыжъхэр (ны-ты-хэри зэрахэтхэу) ныбжыкьлэхэм яплун-гъэсэн икьоу пылгыжъхэп, охътакьлэу тызхьагъэм бэмэ Иофшлэлэри шафэкьлэзы. Джахэр ары ныбжыкьлэхэр бзэдэжшлэ-ным, ешшоным, тыгъоным пы-щагъэ зышлыхэрэр.

Уапэ ит цыфым «узыфаер кьало, тызэдэгъэгушылэ, тызэгъэ-зэгъы, хэкьыплэ кьэдгъотышт» кьыуеломэ, ар акъыл зилэ цыф

ыкли ар фитыныгъэшху. Ау пэщэ пстэуми арэуштэу зэрамылорэр гъэнэфагъэ, ары нахьыбэу кьэгъу-щылэ зышлоигъохэр зэтэзылажэ-хэрэр.

«Зы партия тилэ зэхьум ащ кьышлырэ унашъохэр дгъэцкьлэнхэр ары типшъэрылыгъэр. Джы «шъхьафит» тыхьугъэ-ми, илээсыбэм гум дэбэгъыгъэ-гъэ еплгыкьлэхэр кызкьлэтымы-лохэрэр кьызгурылорэп», — ело ащ.

Шъхьэихыгъэу А. Кьанэкьор цыфхэм кьазэрадэгъушылагъэм шъхьэклафэ фыуегъэшлы.

Цыфыр джырэ уахьтэм гъо-гум кьытенэмэ, сыдэуштэу пэ-ушта, хэтэ иунагъо зыгъэшхэ-щтыр? Джары зыгорэ кьэзыло зышлоигъоми ыбзэгъу зыкы-рилъашьорэр, шыхьагъу зэра-мышлыныу, сыд кьауагъэми ышхьэ ыгъэсысэу («хьун» кьы-ригъэкьлэу) зыкышчысыр.

Иофшлалэхэр макьлэу, Иоф зы-шлэ зышлоигъохэр нахьыбэу зэ-рэщытым кьыхэкьлэу, тыдэми Иоф-шлэн кьызсагъотырэм цыфхэр макьлэу. Ялэжъапкьлэ макьлэми, езэгъых. Ащ игугъу ышлын фи-

тэп, клагъэгъоужышт. Кьыра-ло-щтыри хьазырыпс — «угу ри-мыхьырэмэ, тукьыжъ». Тыда зыдэкьлоштыр, хэтэ зэкьоллэщтыр, зэхэзышлыкыштыр?

Пэщабэмэ язекьлэуагъэ зэрэмы-тэрэзыр хэт нахьи нахьышлоу ежъхэми кьагурэло, ау демократ общество тэгъэлсэу тэломи, ежъ-ежъырэу фитыныгъэ гъунэнчэ-хэр зыфашыжыгъэх. Арышъ, пащэхэр тыдэкьлэ цыфхэм ало-рэм клэдэуагъэхэу, адэусэхэу цышчытых плоныр джыри жьы. «Анахь лэнэтлэ ин зезыхьэрэми изакьоу Иофхэр зэкьлэ зэшлуихын ылэжыкьлэу. Ары тызпылэ Иоф-хэм ягъэцкьлэн цыфхэм, обще-ственностым илорэ игупшысэ-хэмрэ кьыхильхьанхэу тызыкьы-фаер, — ело Кьанэкьом. — Та-пэкьлэ тыкьлотэным пае тькьлэ имызакъоу тиакьыли зэхэтль-хьан фае».

Обществэм ыпэ ригъэхьуным пае адыгэ унэгъо пытэм илгыгъэ хэбзэ-зекьлэуагъэхэр джыри шысэ тфэхьунхэ зэралэжыштыри ащ кьылуагъ. Ащкли дебгъэштэнэу цыт.

Тыгу кьэдгъэкьыжъын адыгэ унагъом ипсэуагъэр: на-хьыжъхэм шъхьэклафэ афашлэу, акьыл зилэ агъэлъаплэу, ашлэ-щтым тегушылэхэу, ялорэ яшлэ-рэ зэхэлъэу, бысымым (тым) ыналэ кьатэтэу мурадэу рахьы-

жыгъэр агъэцакьлэщтыгъ. Хэти икьин лэхь Иофым хилъхьэ-щтыгъ.

Цыфхэм алоштым сыдигъуи адыгэхэр шлоллыкыштыгъэх, ащ кьызытыригъэуоштыгъэх. Джы ежъ ышхьэ орэхьуи, «цуитлу ахьун уц» кьэзымыгъэ-кыштыхэм бэу кьахэхьуагъ. Нэ-хьоир, кьэрары нахь макьлэ хьугъэх. «Цыфмэ алоштыр» мытхыгъэ хабзэу егъашлэм ти-лагъ. Зы цыфэп ыкли зы тхьа-матэп ар зигупшысэкьлагъэр. Лэпкьым анахь ыгъэлъэплэрэ шпэхьэ хэхыгъэу, зезыхьэрэ цыфыбэмэ ар амэкъагъ. «Обще-ственнэ сознаниекьлэ» ащ еджэ-хэуи хабзэ. Джар кьэгъэушчы-гъэныр, цыфхэм уасэ зыфа-шыжыныр, ягулыгыт пащэ-хэм анагъэсыныр ары А. Кьа-нэкьом иджемакьэ кьыхьэлу-кьырэ.

«Кьуаджэм зэдыдэсхэм ащ шыхьурэ пстэури кьоджэ тхьаматэм нахьи нахь дэгъоу ашлэ. Ау зылуагъэ зэхарэщи, мы-хьунэу ашлэхэрэм зы нэгьырэ кьатегушылэштэп, «сэ адрэхэм сырылыя?» ылоу шысышт нахь», — ело ащ.

Кьанэкьом кьылогъэ пстэуми адебгъэштэнэу цыт, ау ар кьыз-фэджджэр шъхьэихыгъэ-фитыны-гъэр чыплэ пстэуми джыри анэ-сыгъэп.

Джары ащ журналистхэм закьызыкыфигъэзагъэр цыфхэр кьэгъэушчыгъэнхэмкьлэ яшлуагъэ кьагъэкьлонэу.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

ПынджшIапIэр — гектар мин 12,5-рэ

Адыгэ РеспубликэмкIэ псыкIэгъэхьон юфым тызыхэт лъэхъаным изытет зыщыдгъэгъуазэ тшIоигъоу ФГБУ-у «Адыгеямелиоводхоз» зыфиIорэм ипачъу ОелI Аслъан гушIыгъу тыфэхъугъ. Аслъан Новочеркасскэ дэт инженер-мелиоративнэ институтыры кызыеухым, Шэуджэн районым итыгъэ колхозэу

Калининым ыцIэ зыхъыштыгъэм инженер-гидротехникэу IофшIэныр щыргъэжъэгъагъ. Джащ кышIуублагъэу республикэм имэкъумэщ хъызмэт мелиорацием ылъэныкъокIэ хэхъоныгъэ егъэшIыгъэным илъэсыбэ хъугъэу фэлажъэ. Техническэ шIэныгъэхэмкIэ кандидат.

— Адыгеим имелиоративнэ комплекс лъэпсэшIоу иIэр икIыгъэ лIэшIэгъум ия 70-рэ илъэсхэм агъэпсыгъэ инженер пынджшIапIэ системэу гектар мин 12,5-м фэдиз хъазыр хъурэр ары, — еIо ОелI Аслъан. — Ащ ызыныкъо насос-хэмкIэ пынджым псыр кIэ-гъэхъогъэным тегъэпсыхъагъ. Адрэ кIэлъэныкъом псыхъохъу Пшызэрэ Лабэрэ, Краснодар псыубытыпIэм псыр къахъчъы-зэ каналхэмкIэ чекхэм арылгъэ-дэнэу щыт, а шIыкIэр загъэфедкIэ псы кубометрэм текIуа-дэрэр нахъ макI. Ары тызыхэт лъэхъаным пынджым икIэгъэ-кIынкIэ республикэм шагъэ-федэрэр. А шIыкIэм тетэу 2011-рэ илъэсым гектар мини 5-м фэдиз хъазырмэ пынджыр къащагъэкIыгъ.

Республикэм пынджыр зыщапхъырэм хэпшIыкIэу щыхъэгъэхъогъэныр тызыхэт лъэхъаным анахъу зэпхыгъэр Шапсыгъэ псыубытыпIэр икIэры-кIэу гъэпсыжыгъэныр ары. Джащ фэдэу ар зэшIохыгъэныр бэкIэ ялыгыгъэ Красногвардейскэ, Тэхутэмькыое, Шэуджэн районхэм арыт насос станциехэр агъэфедэхъэ, псы-кIэгъэхъо системэхэм тэрзэу Iоф арагъэшIэным. А станциехэм электричествэр алкIахъэу гъэпсыжыгъэнырмэ ахэм Iоф зэрарагъэшIэшт пультхэр гъэ-цкIэжыгъэнырмэ афэгъэхъы-гъэ IофшIэныр хъазырэу гъу-нэм нагъэсыгъ.

— ИкIыгъэ илъэсым ыкIэхэм аджъ сышIагъ Москва, Уры-сыем мэкъу-мэщымкIэ и Ми-нистерствэ тышIегушIагъ Шапсыгъэ псыубытыпIэр гъэ-псыжыгъэнырмэ Iофхэр зэрэ-кIохэр, — къеIуатэ ОелI Аслъан. — ПсыубытыпIэм игъэ-цкIэжыкIэ пIухъащт ахъщэу агъэнэфагъэм ипроцент 40 фэдиз къатIупшыгъ. Ащ изы-тегъэпсыхъажыкIэ иапэрэ чэ-зыу 2015-рэ илъэсым аухынэу щыт. Ащ лъыпытэу а мэхъэнэ ин зилэ псэуалгъэм псыр ра-

гъэладэу рагъэ-жъэшт.

Проектэу агъэ-хъазыргъэр гъэцкIэгъэным пэрыохъу фэхъу-рэр макIэп. Ки-лометрик зикIы-хъэгъэ плотинэм ишIын аухы. Ащ ышъхъагъ рэкIо Тэхутэмькыое район гупчэу Тэ-хутэмькыуае икIэу Афыпсыпэ къоджэ псэупIэм хэхъэрэ къуаджэ-хэм якIурэ гъо-гоу къоджэдэхэр «щыIэныгъэм игъогукIэ» за-джэхэрэр. ПсыIыгыпIэм изы-тегъэпсыхъажыкIэ фэгъэхъыгъэ проект агъэхъазыры зэхъум техникэ-экономикэ лъэныкъом-кIэ ар лъапсэ фашIыгъ. Плотинашъхэм рыкIошт гъогур зэ-рагъэфедэщтым дакIоу, хы-лгъэхэр зезышIэхэр автомашинэ жьугъэхэр зырыкIоштхэ гъо-гоу плотинэ гъунэм рекIокIы-щтыри агъэпсын фаеу про-ектым къыдилытэщтыгъ. ФГУ-у «Главгосэкспертиза» зыфиIорэм проект иго ша-лгъэу зэхъум а трассэр шIы-гъэн зэрэфаер къыхагъэщыгъ. ЗэралытагъэмкIэ, ащ ишIын пIухъащт ахъщэр гъогум чы-

пIэ мэхъанэ зэриIэм къыхэкIэу тиреспубликэ ибюджет къы-кIын фаеу ары.

ЗэтегъэпсыхъажыкIэ Iоф-шIэныр зынэсыгъэхэмкIэ, плотинэм асфальт тыралъхъанышъ, автомашинэхэр зырыкIоштхэ гъогум ишIын аухын фае. Ау ащ хылыгъэзешъ машинэхэр жьугъэу щызекIохэ зыхъукIэ, Афыпсыпэ къоджэ псэупIэм хэхъэрэ къоджипIыым уклон умылгъэкIэу ахэр район гупчэ-ми, зэкIэ республикэми апы-бзыкIыгъэ хъушIых. Арышъ, пшъэрылгъэу къэуцугъ я IV-рэ категорием хэхъэрэ гъогуху зэкIэми зэдагъэфедэхэрэм афэ-дэ шIыгъэным пае ащ иplo-

тинэ нахъ гъэпы-тэгъэныр. Ар зэшIохыгъэ хъуным фэшI АР-м мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ щылгъэ зэлукIэу Урысыем мэкъу-мэщымкIэ и Ми-нистерствэ мелиорациемкIэ и департамент ипачъу Е.А. Лопуховыр зыхэлэ-жъагъэр зэхашъ-гъагъ. Нэужым ОАО-у «Кубань-водопроект» институт къы-гъэхъазырыгъэ предложение-хэм Урысыем мэкъу-мэщым-кIэ и Министерствэ инауч-нэ-техническэ совет мелио-рациемкIэ исекция изэхъы-гъо щыхэлэжъагъэх. Тигухэлъ-хэм ащ къащыдырагъэштагъ ыкIи автомагистралэу М-4 «Дон» зыфиIорэм шагъэфедэ-гъэм фэдэ материалэу геос-панымкIэ плотинэм рыкIо-рэ гъогур нахъ гъэпытэгъэн зэрэфаемкIэ къыддырагъэ-штагъ.

— Шапсыгъэ псыубыты-пIэм игъэпсыжыкIэ зауыхъагъ, — игушIылэ лгъэгъэкIуатэ ОелI Аслъан, — тапекIэ фэдэу псыхъоу Афыпсыпэ, ащ къыхэлгъэдэхэ-

рэ Убыни Шэпши къызыухэ-кIэ, къыдэмыкIыхэ хъушIт. Ти-республики, Краснодар краи-ми япынджшIапIэ системэхэм псэу ящыкIагъэр алэкагъэ-хъащт. ХэгъэунэфыкIыгъэн фае Адыгеими, зэкIэ Урысыеми пынджэу ащашIэрэр нахъ ма-кIэ зэрэхъугъэр. ПынджшIапIэ системэхэм техническэ лъэны-къомкIэ щыкIэгъабэ афэхъугъ. Ащ къыхэкIэу хэхъоныгъэм фэзышIэщтхэ программэхэр рахъухъэх. Урысыем мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ 2020-рэ илъэсым нэс мелио-рацием щызэшIохыгъэн фэе Iоф-тхъабзэхэр къыдэзылгъытэхэрэ программэ ыгъэхъазырыгъ. Ащ къыхэкIэу тэри тэгъэнафэх ти-насос станциехэр, пынджшIапIэ инженер системэхэр, Октябрь-скэ ыкIи Шынджые псыубы-тыпIэхэр икIэрыкIэу гъэпсы-жыгъэныр.

Сэ сишIошIыкIэ, тызыхэт уахътэм игъэкIотыгъэу мелио-рациер умыгъэфедэу мэкъу-мэщ хъызмэтым хэхъоныгъэ-шхо ебгъэшIын плъэкIышIтэп.

ИкIыгъэ илъэсым Урысыем мэкъу-мэщымкIэ и министруу Е.Б. Скрынник унашъоу Уры-сыем мэкъу-мэщымкIэ и Ми-нистерствэ хэхъэрэ бюджет уч-реждениехэм, гражданхэм ыкIи юридическэ лицэхэм афызэ-шIуахыхэрэ фэлэ-фашIэхэм апае ахъщэ зэралытэ шIыкIэ-хэр къэзыгъэлъагъорэм кIэ-тхагъ. Ащ итегушIылэ фэгъэ-хыгъэ зэлукIэу пынджлэжэ хъызмэтшIапIэхэм япачъхэр зыхэлэжъагъэхэр тиреспубликэ мэкъу-мэщымкIэ и Министе-рствэ щызэхашъэгъагъ. Къызэри-тыдзэрэмкIэ, чек гектар пэлчэ-псэу кIагъэхъоштыр сомэ 500-кIэ къафэкIушIт. Апэрэ чэзыоу псэу агъэфедэрэм пае ахъщэ зытын фаеу хъушIтхэр хъыз-мэтшIапIэхэу ыкIи фермерхэу зичекхэм насос станциехэмкIэ псыр акIэзыгъэхъоштыр арых.

*Зыгъэхъазырыгъэр
ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэртбый.*

ХЪАТИКЪУАЕ ИТАРИХЪ ЩЫЩ

Чылэу сыкызышIыгъэм итарихъ зэзгъэшIэнэу сыфе-жъэгъагъ 2004-рэ илъэсым. Адыгэ къэралыгъо универси-тетым экономикэмкIэ ифакультет сыщеджэзэ ащ фэдэ амал зысэгъотым, сыгу етыгъэу мы Iофым сыфежъагъ. Ныбжы-кIэу Хъатикъуае дэсхэм ячы-лэ итарихъ ашIэнымкIэ мыр Iэпылгъу афэхъунэу сэгугъэ.

Сыдигъуи цыфмэ ашIогъэ-шIэгъон хъугъэ-шIэгъэ инхэр, цыф цIэрылхэм ящыIэныгъэ. Ау аужырэ илъэсхэм шIэны-гъэлэжъмэ анаIэ нахъ зытыра-дзэрэр цыф къызэрыкIом ищыIэ-псэукI ары. Тарихъ пычыгъоу къыхъэсхыгъэр мы-ининым (1920 — 1935-рэ илъэс-хэр), гъэшIэгъоныбэ ащ къы-хэзгъотагъ, сыда Iомэ граж-дан заор аухыгъ, Совет хабзэм апэрэ лъэбэкъухэр ышIышIты-гъэх ыкIи ащ ыпкъ кыикIыкIэ Хъатикъуаий дэс цыфмэ ящы-Iа-кIэ зэхъокIыныгъэхэр фэ-хъугъагъэх. Сэ пшъэрылгъэу зы-фэсшIыжыгъэр а уахътэм къоджэдэсэм кIэу къафихъы-гъэр ыкIи ижырэ адыгэ ха-бзэхэмрэ шIыкIэхэмрэ ащыщэу къахъэнжыгъагъэхэр зэгъэшIэ-гъэнхэр ары. Ахэр къыхэзгъэ-

щынхэм пае цыфмэ ялэжъа-кIэ, гъэсэныгъэ, плуныгъэ, дин ыкIи нэмыкI Iофыгъохъу хъа-тикъуаехэр мафэ къэс зыуалэ-щтыгъэхэм сыналэ нахъ атесы-дзагъ.

Материалэу згъэфедэгъэхэр: Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ хъарзынэщ шыщ документхэр ыкIи къоджэдэсэу Нанкъуае Джахъфар ытхыжыгъэгъэ къэбархэр.

Уахътэр макIо ыкIи нэжъ-Iужъэу а лъэхъаным щыпсэу-щтыгъэхэр нахъ макIэ мэхъу. Арышъ, анахъ къэбар цыкIоу къысфалотагъэми осэшхо илэу сэлъыгъ.

УпчIэжыгъэу сфэхъугъэхэр: Нанкъуае Ерджыб, Хъадэгъэ-лIэ Аскэр, Бырдж Хъанджэ-рый, Хъэпэ Ахъмэд, ХъакIмэ-фэ Хъалимэт, Барэ Нурыет, КIыкI Асыет.

Апэу сыкызытегушIэныу сызыфаер къуаджэм итIысыкI, изытет, Iа-кIоу дэсыгъэхэр. Iо-фыгъо зэфэшъхъафмэ апкъ кыикIыкIэ хъатикъуаехэр чы-пIэу зыщыпсэухэрэр зэблахъу-нэу хъушIтыгъэ. Ауужырэм къэ-зэкъэхэмрэ ежъэхэмрэ зэзаохи, Лабэрэ Пшызэрэ зыщызэхэ-лгъэдэжырэ чыпIэм къэкощы-

жыгъэх. Ар 1852-рэ илъэсым хъугъэ.

1926-рэ илъэсым кIэтхыкIы-жыныу рекIокIыгъэм зэкIэмкIи Хъатикъуае **нэбгырэ 963-рэ щыпсэушIтыгъэу** къеIо, ахэм ащыщэу **адыгэр 816-рэ**. Ау ар мытэрзэу сэлъыгъэ, сыда Iомэ унэгъо 219-рэ дэсыгъэу къатхы. Нэбгырэ 963-р унэгъо 219-мэ атебгуащэмэ, 4,5 мэхъу, ар мэкIэ дэд.

Хъатикъо лIа-кIоухэр: Ал-къашкъохэр, Еутыххэр, Жы-къохэр, МэцбашIэхэр, Нэшъу-цIэкъохэр, ХъакIмафкъохэр, Хъэпаехэр, ЦутхакIумэхэр. Ахэр фэкъолыгъэх. ПыпIыхэр оркыгъэх.

Шапсыгъэ ыкIи натыхъо-е пщылI Iа-кIоухэу къыдэхъа-жыгъэхэр: КIыкIхэр, Къамэ-къохэр, Макъэхэр, Матыхъхэр, Тхьэлъанэхэр, Хъажмакъо-хэр, ХъушIтхэр, Шъхьэлэхъо-хэр, Уджыхъухэр. Абдзахэхэр: Аулэхэр, Бзырыкъохэр, Нэску-рэхэр, ХъушIтэхэр, ЦуукIхэр.

Апэрэ урысэу чылэм къыдэ-хъагъэр ыкIуишIу Иван, Ва-сийий ыкIи Андрей зигъусэ-гъэ Старцев Андрей. Шымэ альпылгъэу ащ Хъатикъуае Iоф-щишIэщтыгъ. Ахэм аууж Подо-

лян зэшхэу Артемрэ Павелрэ къыдэтIысхъагъэх.

Джырэ уахътэм анахъ лIэ-къошхоу дэсэм ащышIых Джо-лэкъохэр. Ау ХъадэгъэлIэ Ас-кэр къызэриIоштыгъэмкIэ, лъэ-къуацIэм ылъапсэу «джолэр» Гурыт Азием шагъэфедэрэ гу-шIыл ыкIи ащ кыикIырэр «къэ-гъагъ».

Къыхэзгъэщынэу сыфай къэ-кощыжыгъэмэ алъэкъуацIэ-кIэ ямыджэхэу, ялэпкъыцIэ-кIэ зэраджэщтыгъэхэр. ГушIы-Iэм пае, нэгъой лIэкъуитIу дэ-сыгъ: Нэгъойхэмрэ Уахъидхэм-рэ. Ау, къызэрэсшIошIырэ-мкIэ, апэрэ Iа-кIоу нэмыкI лъэкъуацIэ иагъ, етIанэ лъэп-къым ыцIэ лъэкъуацIэ хъужы-гъэ. Ахэр джыри Хъатикъуае дэсых.

Къэкощыжыгъэмэ ащышIыгъ чэчэн Iа-кIоу щышIэхэри. Ахэм алъэкъуацIэр Осман, ау «Нохъ-щэкъохэкIэ» яджэщтыгъэх. КъызэраложырэмкIэ, гъатхэм къышIэгъэжъагъэу бжыхъэ нэс ящагу къумыкIухэр дэсыгъэх ыкIи къоджэдэсэм ящалгъэхэр, щыуанхэр, гъуцI лагъэхэр афагъэтэрэзыжышIтыгъэх.

Чылэр хъэблитIоу гошIыгъа-гъэ: Пшычэу ыкIи Борэний.

Къыблэ лъэныкъом Хъати-къошпыр щысыгъ ыкIи игъу-нэгъу цыфхэр фэчырэщты-гъэх. Ащ кыгтекIэу хъаблэм Пшычэу фаусыгъ. Темыр лъэ-ныкъом Борэн ззунэкъошхэр тесыгъэхэти, Борэние хъаблэ-кIэ еджагъэх.

Чылэм къэхалгъэу дэтыр тIу, хъаблэмэ апэблагъэу ахэр ашIыгъагъэх. Хъакъумышъхъэ мэзым чыгъэ инхэр Iутыгъэх, ахэм къэнэтIэхэхэр ахашы-кIышIтыгъэх.

Псынэпсым ешIошIтыгъэх, ау зэрыгъэкIэщтыгъэ ыкIи зызэ-рагъэпскIышIт псыр Лабэ къы-рахышIтыгъ. Чылэр пхъэм хэ-шIыкIыгъэу чэумкIэу кэушIы-хъэгъагъэу къаложы.

Хъатикъуае тучанитIу дэ-тыгъ. Зыр Шъхьэлэхъо Купзе-щэ иягъ ыкIи гупчэ мэщытым пэмычыжъэу щытыгъ. Зыхэм къызэралорэмкIэ, ащ шэкIхэр щашIэщтыгъэх, адрэхэм — унагъом ищыкIэгъэ хъапщып-хэр чIэлъыгъэхэу ары. Ятлонэ-рэ тучанары Шыгъурыкъомэ яягъ. Ар ин дэдэу, чIуунэ илэу щытыгъ.

ХЪАКЪУНЭ (ЖЪЫКЪО)
Сусан.
(Джыри кыикIэлыкIошIт).

ПШІЭНКІЭ ГЪЭШІЭГЪОНЫ

Абхъазым и Президент коррупцием ебэны

Абхъаз Республикэм джыри шырэхатэп. Зао щымыклорэми, бзэджэшлагъэу шызрахэрэр нахыбэ мэху. Аужырэ уахтэм республикэм и Президентэу Александр Анкваб ауклынэу амыгъэунафыгъэ бзэджашлэхэр кызырэтэбэнагъэхэм цыфхэр кыгъэбырсырыгъэх ыкли Юфым изэхэфын кІэухым нагъэ-сыным кІэдэхуэу урамым кытезэрэгъэхъагъэх, митингхэр зэхашх. «Гудаута — Сыхъум» зыфилорэ гъогум рычъэхэзэ, Президентыр зэрысымрэ, ащ игъусэ автомашинэхэмрэ зыгъэхъагъэх лагъымэр къэуагъ, нэужым автоколоннэм гранатометкІэ къеуагъэх. Лышхъэм иухъумаглохэр чанэу зэрэзекІуагъэхэм ишлуагъэкІэ Александр Анкваб псаоу къэнагъ, ау ар къэзыгъэгъунэрэмэ ащышэу зы нэбгырэ хэкІодагъ, нэбгыритІур къаулагъ. Гъэлъшыгъэ шыкІэм тетэу милицием илофшлэхэм къулыкъур ахымы, уплэкІун Іофтхъабзэ горэхэр зэхашхэм, джыри зи къауытыгъэп, егуцафэхуэу къаопщыгъэп. Президентэу хадзыным ыпэкІэ Александр Анквабэ илээситфэ правительствэм итхъамэтэ ІэнатІэ Іутыгъ, ащ къыкІэлъыкІоу вице-президент ІэнатІэри ыгъэцэкІагъ. ЗэкІэмкІи Анкваб тфэ кытебэна-

гъэх ауклын гухэлъ ялэу, Іогъогогъо аулагъ. ІэкІыб Іофтхъабзэ УФ-м и Министерствэ илЫкІоу Александр Лукашевич зэрилгытэрэмкІэ, къэблэгъэрэ парламент хэдзынхуэ ялэштхэм мы бзэджэшлагъэр япхыгъ. Ау нэмыкІ еплЫкІи щыІ. Абхъаз политологэу Инал Хашиг кызырІорэмкІэ, хэдзынхэм а хуыгъэ-шлагъэр апэчыжъ — Президентым иунашъохэм ренэу адезыгъэштэрэ депутатхэм ялЫшхъэ ауклыныр къафэфедэнэу щытэп. Ащ зэрилгытэрэмкІэ, Александр Анкваб коррупцием зэрэбэнырэр ары ауклынэу зыкІыпылхэр. Анахъэу лышхъэр зимыкІасхэр министрствэхэм ыкли ведомствэ зэфэшхъафхэм япашхуэу къолхъэ тын-Іыхыныр зищыІакІэ хуыгъагъэхэр ары. КъэпІонкІэ гъэшІэгъонми, Абхъаз Республикэм и Президент анахъ оппозиционер шхъалэ хуыгъэ. Хэгъэгъу кІоцІ Іофтхъабзэ Министерствэр абхъаз паспортхэр зышхэрэм пшъэдэкІыжъ арагъэхыным зэрэдэмгылэрэр, ежъхэри а Іофым хэшагъэхуэ зэрилгытэрэр Президентым шхъэи-хыгъэу кыІуагъ. КІоцІэшхо

зыІэу алытэщтыгъэ годзитІоу прокурорым иІэхэр ІуигъэкІыгъэх, Абхъазым имиграционнэ къулыкъу илофшлэн кызытыригъэуцауагъ ыкли хэбзэгъэуцугъэм димыштэрэ Іофтхъабзэу зэрахъагъэхэр къэзыгъэнэфэшт комиссиер зэхышагъ. Апэрэ лъэбэкъухуэ абхъаз лышхъэм ышЫгъэхэр бэмэ агу рыхыгъэп, коррупцием хэцгъабэмэ якъэ-кІуапІэхэр зэфышЫгъэу хуыгъэшъ. Джащ фэд, туризмэм кыыхэкІырэ хэбзэлэхымыкІэ зибюджет зыгъэпсы зышІоигъо хэгъэгъум ит санаториэхэм япашхэм пчъагъэу къагъэлъагъохэрэр зэрэмышыпкъэм, къалэхэм ялэшхъэтетхэм чІыгу Іахъхэр хэбзэнчъэу зэрэцэхэрэм зэрэпэуцужырэми япхыгъэн ылгъэкІышт Президентым бэрэ кызырэтэбанэхэрэр.

«Абхъаз Республикэр лъэш дэдэу коррупцием зэлъиубытыгъ. УхъумэкІо органхэм япшъэрылхэр агъэцэкІэхэрэп. Ау Александр Анкваб кІоцІэ лъэш зилэ политик, зытехъэгъэ гъогум пфытекІынэу щытэп. Ар бизнесымрэ хабзэмрэ зэрэзекІэричыштхэм, гъэорышІэн системэр зэрэзэблихуыштым пылгъ, кыдэхъунэуи кысшІошЫ», — ицыхъэ телъ Инал Хашиг.

Е умэлэкІэн, е угъэшхэкІыгъэу, ау Іэшэнчъэу укъэнэн

КНДР-м иІэшхъэтетхэм заІуигъэкІэн пшъэрылъ иІэу США-м ихэушхъафыкІыгъэ лЫкІоу Темыр Корейм щыІэ Глин Дэвис Пекин кІуагъэ. Гъаблэр кыфэсыным тешыныхъэрэ хэгъэгъур Америкэм иІэпыІэгъу шэгугъы. Ар агуапэу къазэрпагъохыштыр США-м илЫкІоу къариІуагъ, ау ащ дакІоу Темыр Корейм яшІоигъоныгъэхэри щыпхырагъэкІынхэ гухэлъ яІ.

ІэпыІэгъу къаратыным фэшІ шІокІ имыІэу Темыр Корейм ыгъэцэкІэн фаеу алытагъэр: ураным ишЫн зэпагъэуныр,

атомнэ энергиём дэлэжъэрэ Дунэе агентствэм иинспекторхэр хэгъэгъум рагъэхъанхэр, ядернэ ыкли ракетнэ ушэ-тынхэр шагъэтынхэр, Иранрэ Сириемрэ дзэм ылэныкІо-кІэ зэпхыныгъэу яІэхэр зэпагъэунхэр.

2003-рэ илээсым КНДР-м къыкІыгъэ къухъэу Сирием кІорэр урымхэм (грекхэм) ята-мощеннэ къулыкъу ыулгъэкІу-гъагъ ыкли заом шагъэфедэрэ химическэ элементхэр зыхэлъ товарэу тонн пчъагъэ къэзы-щэчырэмрэ комбинезон мин пшЫкІупІырэ къырагъота-

гъэх. ШынэгъончъэнымкІэ Советэу ООН-м иІэр а Іофым шыгъуаз, пэшІорыгъэшъ уплэкІунхэри ышЫгъэх. Урысыеми Сирием военнэ системэхэр Іэ-кІегъахъэх, ау ащ хэбзэгъэуцу-гъэу щыІэр ыукъорэп. ООН-м санкциихэр Темыр Корейм зы-фышЫгъэр бэшІагъэ, Іашэри дзэ шыгъынхэри ащ ышэнхэ фитэп. Иран шагъэфедэрэ баллистическэ ракетэхэри Корейм кызырэтэашЫхэрэр агъэунэ-фыгъ, ары пакІошъ, хэгъэгъу-Ілүмэ зэзэгъыныгъэ здырІаІ ядернэ Іашэм ишЫнкІэ зде-Іэнхуэ. Америкэр а Іофтхъабзэ-мэ ащыгъуазэу щытышъ ары натрыфрэ пынджыркІэ ахэм зыкІапэшІуекІорэр.

ЕджапІэм щеджэхэрэм япчъагъэ кыышагъэкІэштэп

Британием щыпсэурэ ны-тыхэм агу кызышЫкІырэм, нахъ тэрэзэу къэпІон хъумэ, нахъ пыутэу тур-билетхэр кы-защэфырэм якІэлэцЫкІлүмэ еджэпІэ урокхэр харагъанэ-щтыгъэх. Джы ар зышІэштмэ

япчъагъэ кышыкІэнэу щыт сыда пІомэ арэуштэу зекІорэ-мэ тазырэу фунтишъэ атыралъ-хъэзэ ашЫшът. Джырэ уахтэм нэс еджэгъу илээсым кыкІоцІ зы кІэлэеджакІом тхъамэфитІу хинэн фитыгъ симэджагъэмэ е

нэмыкІ телъхъапІэу шІокІ зы-мыІэ Іоф горэм епхыгъэ ила-гъэмэ. Хабзэу кыдэкІыгъэмкІэ кІэлэеджакІомэ зы мафи ханэ хуычтэп мысымаджэхэмэ. Хабзэр зылэ илхэм зэралгы-тэрэмкІэ, еджапІэхэм ачІэІу-кІырэ кІэлэцЫкІу жъот макъэр нахъ къэжъынчыжышът.

Сыд фэда непэрэ Китаир?

Илээс 20-кІэ узэ-кІэлэбжымэ тхъамы-кІагъэмэ, джы ибай-ныгъэкІи кІуачІэу Іэ-кІэлъымыкІи Европэм ит къэралыгъуабэмэ апэ ишыгъ Китаир. Анголэм, Африкэм, Нигерием, Латинскэ Америкэм къащагъо-тыгъэхэ гъэстыны-пхъэ кычІэшыпІэ-хэр ащ ышэфыгъэх, кыдигъэкІырэ това-рыр зэрымылгъ хэгъэ-гу щыІэжъэп. Китаим иэкономикэ псынкІэ дэдэу зэрэахъорэм рымыгушыІэрэр зи зымышІахэрэр ары нылэп. Адэ арэуштэу псынкІэу китайцэхэр зэкІэ бай хуыгъэхэ? Шышкъэ, хэгъэгъушхом джы-ри тхъамыкІэхэр щэпсэух, ау ахэр мэлэкІэ ыгъэллэжыхэрэп. ЯпшЫкІлүхэнэрэ зэфэсэу Кита-им икоммунистическэ партия иІагъэм зэрэщыхагъэунэфы-кІыгъэмкІэ, хэгъэгъум иэконо-микэ хэхъоныгъэ егъэшЫгъэ-ным телыгъэгъэ программэм иапэрэ едзыгъуитІу гъэцэкІа-гъэ хуыгъэ. Ахэр нахыбэрэм-кІэ зыфытегъэлсыхъагъэхэр лъэпкым фикыушт гъомыла-пхъэр егъэгъотыгъэныр ары. ДжыркІэ япрограммэ ияцэнэ-рэ едзыгъо хэгъэгъу лъэшхэм ясагырэ пытэу хуэцонхэм фэ-ІорышІэшт. Ар къадэхъумэ, 2050-рэ илээсым нэс икыэралы-гъо кІуачІэкІи, ибайныгъэкІи, цыфхэм ящыІэкІэ-псэукІэкІи Китаир апэрэхэм ащышъ хуышъ.

Китаир зэрэхэгъэгъу гъэшІэ-гъоныр, ихышъэ чыжъэу кы-зэрэщэжъэрэ цыфхэм ашІэ, зыІэпщэх, ащ кыыхэкІэу зы-фэкъудых, инвестициехэри мымакІэу иэкономикэ халхъэ. Правительствэр лъэшэу ащ дэ-лажъэ, ау пэрыохушхо кыфэ-хъурэр Китаим ис цыф пчъа-гъэм зэрэхэхъорэ зэпытырэр ары. 2005-рэ илээсым китайцэ-хэр нэбгырэ миллиардрэ мил-лион 300-рэ хуыгъэу къалгы-тагъ. Джы а пчъагъэр милли-ардрэ миллион 600-м блэмы-кІыным фэшІ правительствэм программэ хуышхъафыкІыгъэ ыштагъ, сыда пІомэ япчъагъэ миллиардрэ миллион 800-м зынэсыкІэ, кызыхъымыкІы-жышпунхэ кризисым хэхъашъ-хуэу шІэныгъэлэжъхэм алытэ. Арэу щытми, а программэр

гъэцэкІэгъуае хуэнэу эксперт-хэм кыыхагъэщы.

БлэкІыгъэ лІэшІэгъум ыгу-зэгъухэм анэс къоджэдэхэр къа-лэхэм адарагъатхэщтыгъэхэп. Анахъэу зытешыныхъэщты-гъэхэр лэжыкІыгъэм икыэгъэкІын зэпыуныр ары. Ау а хэбзэгъэ-уцугъэр зызэблэхуыгъэм кы-щегъэжъагъэу ІофшІэпІэ дэ-гъум лыхыгъэхэр цыфхэр къэ-ралыгъом кыщекІокІых. Іэ-кІыбым кІоштхэми хабзэр апэ-шІуекІорэп, ащ фэдэ шІоигъо-ныгъэ зылэмэ паспортхэм якы-дэхын афагъэпсынкІэ. 2005-рэ илээсым нэс Китаим нэбгырэ миллион 30 икІи нэмыкІ хэгъэ-гухэм арыхъагъ. Ахэм япо-цент 81-мэ унэе Іофых яІэ-хэр — еджэныр, бизнес шЫ-гъэныр е ІофшІапІэ лыхыгъэ-гъэныр. ЩыІэх хэгъэгъухэр китайцэхэм къафэмычэфхуэ. Ахэм афэдэмэ зэрадзекІохэ-рэри шхъафы — ятовар ра-гъэзыхъэ. ІофшІэн зимыІэу Ки-таим исыр проценти 5-м блэ-мыкІэу ары кызырэлорэр, ау ар процент 22-м нэсэу зылы-тэхэрэри щыІэх.

Мафэ ктэс Китаим щыпсэ-ухэрэм ящыІэкІэ-псэукІэ на-хышІу мэху. Ау къэлэдэххэм ябайныгъэ хахъомэ, къоджэдэ-хэр ахэм ауж фэдишкІэ къенэх. Илээс пчъагъэхэм къакоцІ пшъэшъэжыгъэхэр къамыгъэ-хуыгъэу, шъэожыгъэхэр нахыбэу дунаим кызырэтырагъэхъо-щтым къуаджэмэ ащыпылгы-гъэх. Джы ащ иегъэшхо къэкІо сыда пІомэ шъэожыны 130-м пшъэшъэжыны 100 телытагъэ хуыгъэ. Мы илээс благъэхэм хуылыфыгъэ миллион 30-мэ шхъэгъусэ хэгъэгъу кІоцІым цагъотышътэп.

«Промышленностым ылгъэ-ныкІокІэ Китаим иэкономикэ изытет» зыфилорэ докладэу общественнэ шІэныгъэхэмкІэ Академием кыхиутыгъэм кызырэтшІорэмкІэ, икІыгъэ илээсым предприятие инхэм процент 15-м кІахъэу хэхъоны-гъэ ашЫгъ. Энергиеу агъэкІо-дырэм кыпшагъэкІэныр, хъар-джыр нахъ макІэ ашЫныр япшъэрылгъ шхъаІэхэм ащышъ.

США-р къэгумэкІыгъ, тІэкІу-тІэкІуэ Латинскэ Америкэмрэ Африкэмрэ бизнесыр ащычІе-нэ, ащ ычІыпІэ Китаир еуцо. Китаим иэкономикэ кызырте-уошътэп, хэхъо зэпытышът, ар гурыІогъуаеп, ау США-м ыпэ ишЫныр зымы ышІошъ хуэрэп.

АДЫГЭ ХАСЭМРЭ УАХЪТЭМРЭ

Сирием фэгумэкIых

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» игъэцэкIэкIо куп изичэзыу зэхэсыгъо псынIкIэу гъэ-цэкIэгъэн фэе Iофыгъохэр кыщалэтыгъэх. Сирием щыпсэурэ тильэпкъэгъухэм IэпыIэгъоу яттын тлэ-кIыштыр лэшIэгъу зэфэшхьафхэм адыгэ чыгур къэзыухъумагъэхэм саугъэтэу Мыекъуапэ ащы-фагъэуцурэр уахътэу агъэнэфагъэм аухынымрэ атегу-щылагъэх.

Саугъэтымрэ пчэгумрэ

ЛэшIэгъу зэфэшхьафхэм адыгэ чыгур къэзыухъумагъэм афагъэуцурэ саугъэтыр Мыекъуапэ мыгъэ кыщызыIахынэу унэшъо хэхыгъэ щыI. Джырэ уахътэ Iофхэр зэрэлъыкIуатэ-хэрэм архитектор цIэрыIоу Быр-сыр Абдулахъ кытегушылагъ.

Саугъэтыр зыдэщытышт чIы-плэм ыпашхъэ зэрэгъэпсы-гъэщтми цIыфхэр егъэгумэкIых. Филармонием ипэчIынатIэу са-угъэтыр щытышт. Мыекъуапэ игупчэм ар ащыш, лъэгъупхъэ зэрэхъуштым зэхэщаклохэр пы-лтых. Пчэгум теплэу илэщтым зэхокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэ фаеу Адыгэ Хасэм изэлукIэ кы-

щалауагъ. Алексей Петрусенкэр, Нэгъуцу Аслъан, Шхъэлэжъо Аскэр, Къуекъо Аслъанбий, Бэ-гъушхъэ Адам, Нэхэе Аслъан, МэщфэшIу Нэждэт, Бэгъэдыр Артур, Хэкужъ Адам, Тхьаркы-хъо Сафьет, Хъэпэе Арамбий, нэмыкIхэм яеплъыкIэхэр зэф-хысыжыштых. Пчэгум те-плэу илэщтым зэхокIыныгъэу фашышхъэм мы мэфэ благъэ-хэм атегушылэщтых. Адыгэ Рес-публикэм и Мафэ ехъулIэу са-угъэтыр кызыIухыгъэным, аш-ыуж пчэгур гъэпсыгъэным зэрэ-дэлэжъэщтхэр рахъухъащтых.

Сурэтыр Адыгэ Хасэм изэ-лукIэ кыщытырахыгъ.

Дзюдо. «Динамэм» изэлукIэгъухэр

Урысые Федерацием иобщест-вэу «Динамэм» дзюдомкIэ изэ-нэкъокъу Волгоград щыкIуагъ.

Ильэс
23-м
нэс зы-
ныбжхэр
апэрэ

чIыплэхэм афэбэнагъэх. Адыгеим ихэшыпыкIыгъэ ко-мандэ пэщэныгъэ дызезыхагъэр Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Бастэ Сэлым.

Узэкъоуцомэ, медальхэм къахэхъо

Москва, Саратов, Самарэ, Къэбэртэе-Бэлыкъарым, зэкIэм-кIи шъольыр 15-мэ ябэнакIохэр алырэгъум щызэлукIагъэх. Адыге-им ибатыри 3 чемпион зэрэхъу-гъэр тигуапэ. Мэрэтыкъо Ан-дзаур, кг 60, Унэрэкъо СултIан, кг 73-рэ, Мэлыщэ Ахъмэд, кг 100-м къехъу, апэрэ чIыплэхэр кыдахыгъэх. Дяченко Руслъан-рэ, кг 60, Делэкъэрэ Рустамрэ, кг 66-рэ, ятIонэрэ хъугъэх. Ордэн Андзауррэ, кг 73-рэ, Тулпэрэ Ай-дэмыррэ, кг 81-рэ, ящэнэрэ чIы-плэхэр къахыгъэх.

Тренерхэу Нэпсэу Байзэт, Бе-данэкъо Рэмэзан, Бэджыдэ Вя-чеслав, Акъуш Мыхъамодэ, Нэ-джыкIо Руслъанэ хагъэунэфы-кIырэ чIыплэхэр кыдэзыхыгъэ-хэр агъасэх.

— Зэнэкъокъум зыфэдгъэхъа-зырыным, тыхэлэжъэным фэшI

IэпыIэгъу кытфэхъугъэх АР-м физкультурэмкIэ ыкIи спортым-кIэ и Комитет ипашъу Хъаса-нэкъо Муратэ, АР-м футболым-кIэ и федерация ипашъу Натхъо Инвер, — къелуатэ АР-м изаслу-женнэ тренерэу Бастэ Сэлымэ. — Гъогу тытэхъаным пае Мые-кIопэ футбол клубуэ «ЗэкIошны-гъэм» идиректор шхъаIэу Нат-хъо Адамэ яавтобус кытитыгъ. Арэушхъэу яамалкIэ яшIуагъэ кытагъэкIы зыхъукIэ, тибэна-кIохэри нахъышIоу зэнэкъокъу-хэм ахэлэжъэщтых, медалэу къа-хыэрэ нахъыбэ хъушх.

Волгоград щыкIогъэ зэлукIэ-гъухэм Къэбэртэе-Бэлыкъарым испортсменхэри дэгъоу щыбэна-гъэх. Ныр Мыхъамэдэрэ, кг 90-рэ, Къэрдэнгъушхъэ Ибрахымрэ, кг 66-рэ, дышхъэ медальхэр кы-дахыгъэх.

Урысыем иныбжыкIэхэм дзюдомкIэ якIэу зэнэкъокъухэу гъэтхапэм и 26 — 30-м Тюмень щыкIошхэм ахэлэжъэщхэм на-хъышIоу загъэхъазырыным фэшI Волгоград зэрэщыбэнагъэхэм шIогъэ ин къафыхыгъэу тренер-хэмрэ спортсменхэмрэ алъыгъэ.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм
лэапкIэ IофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тильэп-
къэгъухэм адыряIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жъу-
гъэм инамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шхъаIэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редакциер
зыдэщыIэр:
385000,
кI. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъаIэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыж зы-
хыэрэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыплэ гъэлоры-
шIанI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-
тыхэрэм мышып-
къагъэу кхафэ-
хэрэмкIэ къэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
кIыж ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым щылажъэхэ-
рэмрэ яеплъыкIэ
зэтемыфэн ылгэ-
кIышх. Гъэзет-
еджэхэм кыт-
фагъэхырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
алэкIэдгъэхъа-
жыыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ИОГ»,
385000,
кI. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
3806
Индексхэр
52161
52162
Зак. 512

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Гандбол. Урысыем и Кубок

«Адыиф» — «Кубань»

Урысыем и Кубок кыдэхыгъэным фэгъэхыгъэ зэнэкъокъум мыекIопэ ганд-бол бзылфыгъэ командэу «Адыифыр» хэ-лажъэ. Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ и институт непэ зэлукIэгъу гъэшIэгъон щыкIошх.

Дунаим щыцIэрыIо командэу «Кубань» Краснодар зэхъокIыныгъэхэр фэхъугъэх. Сэнаушхыгъэ зыхэлэ спортсменкэмэ ащышхэр хэкIыжыгъэх, нэмыкI къалэмэ якомандэхэм ашешIэх. Арэу щытми, «Ку-бань» пшъэрылэ инхэр зыфигъэуцужыгъэх, Европэм икубокхэм якыдэхын хэлэжъэным фэбанэ. Адыге-им шапIугъэ пшъагъэмэ ащышхэри «Кубань» ше-шIэх. Краснодар кыкIыгъэ спортсменкэхэр «Адыи-фым» аштэхэу кыыхэкIы. Зэгъунэгъухэ краимрэ рес-публикэмрэ якомандэхэм язэлукIэгъу непэ Мыекъуа-пэ гъэшIэгъонэу щыкIонэу тэгугъэ. Зэхэщаклохэм спортыр зикIасэхэр ешIэгъум еплъынхэу кырагъэ-благъэх. ЗэлукIэгъур сыхъатыр 18-м аублэшт.

КIымэфэ футболыр

Къафэнагъэр ешIэгъу тIурытIу

Краснодар краим футболымкIэ икIымэфэ зэнэкъокъу 1996 — 1997-рэ ильэсхэм къэхъугъэ кIалэхэм ялэпэлэсэныгъэ кы-щагъэлъагъо. Адыгэ Республи-кэм футболымкIэ и СДЮСШОР итренерхэу Юрий Манченкэмрэ Владимир Финькомрэ зипэщэ командэхэр зэлукIэгъумэ ахэла-жъэх, апэ итхэм ащышхы.

ЕшIэгъухэр Краснодар щэкIох, куп пэпчъ командэ 12 хэт. Зичэзыу зэлукIэ-

гъухэр зыгъэпсэфыгъо мафэхэм зэды-рялагъэх. 1997-рэ ильэсым къэхъугъэ кIалэхэу Владимир Финько ыгъасэхэрэр Тимашевскэ икомандэ 3:0-у текIуагъэх. Дыхъу Тимур — тIогъогогъо, Артем Осачук зэ къэлапчъэм Iэгуаор дадзагъ. Краснодар футболымкIэ икомандэу «Академиерэ» АР-м и СДЮСШОР ифутболистхэмрэ очко пчъагъэу рагъэ-къугъэр зэфэдиз, апэрэ чIыплитIум щылэх.

1996-рэ ильэсым къэхъугъэ кIалэхэу Юрий Манченкэр зипащэхэр Краснодар край еджапIэм икомандэ тхъаумафэм 1:1-у дешIагъэх. Тикомандэ шешIэрэ Къонэ Амир къэлапчъэм Iэгуаор ди-дзагъ. Краим футболымкIэ иакадемие икомандэ апэрэ чIыплэм щылэ, Адыгеим ифутболистхэр ятIонэрэх.

Адыгэ Республикэм футболымкIэ и СДЮСШОР изавучэу Пэнэшъу Махъму-дэ кызырэгтиIагъэу, зэнэкъокъухэр куп-хэм ащаухынымкIэ командэ пэпчъ ешIэ-гъу тIурытIу кыфэнагъ. Адыгеим ифут-болистхэр апэрэ чIыплэхэм афэбанэх.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.